

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การรายงานผลการวิจัยเป็นการนำข้อมูลมาเรียบเรียงจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth interview) โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ คำถามการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แบบปลายเปิด (Open-ended Questions) รวมถึงการสนทนาซักถามเพิ่มเติม (Probe) ซึ่งมีหน่วยการวิเคราะห์ คือ การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด โดยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant interview) 2 กลุ่ม

กลุ่มแรก เป็นบุคลากรภายในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้แก่ ระดับบริหาร ซึ่งประกอบด้วย กรรมการผู้จัดการ รองกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา และผู้จัดการส่วนบริการ สำหรับระดับปฏิบัติการ คือ ตัวแทนพนักงาน

กลุ่มที่สอง เป็นตัวแทนชุมชนโดยรอบบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลรอง ได้แก่ ตัวแทนชุมชนประมงชายฝั่งรักบ้านเกิดอำเภอขนอม ตัวแทนภาคการศึกษา ตัวแทนเทศบาลตำบลท้องเนียน และ ตัวแทนสำนักข่าวเสียงเด็กอำเภอขนอม

การรายงานผลการวิจัยจำแนกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด
- 4.2 สาเหตุของการตัดสินใจนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาดำเนินการ และการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด
- 4.3 การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด และการจำแนกคุณลักษณะของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
- 4.4 ผลกระทบที่ได้รับหลังจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ที่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียภายใน และภายนอกองค์กร

4.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

จากผลการศึกษาเชิงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บริษัทอนุญาตให้นำข้อมูลมาประกอบการวิจัยของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด (บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด, 2553: ระบบออนไลน์) พบว่า จากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของระบบเศรษฐกิจในภาคใต้ ได้ส่งผลให้การใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานไฟฟ้าอันเป็นปัจจัยพื้นฐานของกระบวนการผลิตทั้งในภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการสื่อสาร โทรคมนาคม ดังนั้นการจัดหาให้ได้มาซึ่งพลังงานไฟฟ้าเพื่อรองรับต่อความเจริญเติบโตของภาคใต้ จึงเป็นภาระที่สำคัญอย่างยิ่งทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนที่ต้องร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดความพร้อมสำหรับอนาคตและสนองตอบต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชนให้ได้อย่างเพียงพอ

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัดเป็นหนึ่งในเครือบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) หรือ “เอ็กโก” บริษัท ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่แห่งแรกของประเทศไทย ได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2538 เพื่อรับโอนและดำเนินการผลิตไฟฟ้าจาก โรงไฟฟ้าขนอมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) นับเป็นโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่บริหารงานโดยเอกชนเป็นแห่งที่ 2 ต่อจากโรงไฟฟ้าระยอง

โรงไฟฟ้าขนอมได้รับโอนโรงไฟฟ้ามาดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2539 โดยทำการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าทั้งหมดให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ภายใต้เงื่อนไขสัญญาการซื้อขายไฟเป็นระยะเวลา 15 ปี และ 20 ปี ตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพลังงานไฟฟ้าในภาคใต้ และสนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ รวมถึงโครงการต่อเนื่องอื่นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ตั้งอยู่บนพื้นที่ 334 ไร่ ในเขตพื้นที่บ้านปากน้ำ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย โรงไฟฟ้าพลังความร้อน และโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก น้ำมันเตา และน้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงรอง มีกำลังผลิตรวม 824 เมกะวัตต์

ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตพลังงานไฟฟ้า (Primary Fuel) สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากำหนดไว้ว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จะเป็นผู้จัดหาก๊าซ โดย กฟผ. เป็นผู้ชำระค่าเชื้อเพลิงตามจำนวนก๊าซที่ใช้จริงภายใต้อัตราความร้อน (Heat Rate) ที่ กฟผ. ได้ตกลงกับบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด (บฟข.) หาก บฟข. ผลิตไฟฟ้าโดยใช้ก๊าซมากกว่าที่ตกลงกันตามสัญญา บฟข. จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าเชื้อเพลิงส่วนเกินนั้นเอง

เมื่อใดที่ บฟข. ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ กับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยตรงแล้ว บฟข. จะเป็นผู้รับผิดชอบในการชำระค่าก๊าซธรรมชาติเอง และผ่านค่าเชื้อเพลิงนั้นไปให้ กฟผ.

ในสูตรคำนวณค่าพลังงานไฟฟ้าอย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน กฟผ. ยังคงเป็นผู้จัดหาก๊าซธรรมชาติให้กับ บพข. โดย บพข. ทำสัญญาจ้าง กฟผ. ดำเนินการจัดหาก๊าซให้ แหล่งที่มาของก๊าซธรรมชาติสำหรับ โครงการโรงไฟฟ้าขอมนี้มาจากแหล่งผลิต 2 แหล่งในอ่าวไทย ได้แก่ แหล่งเอราวัณ และบงกช โรงไฟฟ้าขอมจะรับก๊าซธรรมชาติจากสถานีส่งก๊าซ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณคอนเหนือของโรงไฟฟ้า ขอม โดยระบบส่งก๊าซนี้จะเพียงพอต่อความต้องการของโรงไฟฟ้าสูงสุดประมาณ 250 ล้าน ลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ที่ความสามารถในการผลิตสูง (Maximum load)

โรงไฟฟ้าพลังความร้อนขอมหน่วยที่ 1 และ 2 เป็นโรงไฟฟ้าที่ก่อสร้างบนเรือขนส่ง ขนาดใหญ่แล้วเคลื่อนย้ายมาติดตั้งบนฝั่งแม่น้ำขอม อำเภอนอม จังหวัดนครราชสีมา มีขนาด กำลังผลิตหน่วยละ 75 เมกะวัตต์ (75,000 กิโลวัตต์) สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เฉลี่ยประมาณปี ละ 1,100 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมง โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก (และน้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง รอง) สำหรับต้มน้ำให้กลายเป็นไอน้ำที่มีอุณหภูมิและแรงดันสูง นำไปหมุนเครื่องกังหันไอน้ำและ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าส่งผ่านสายส่งไฟฟ้าแรงดัน 230 กิโลโวลต์ ที่สถานี ไฟฟ้าแรงสูงขอม แล้วแยกส่งไปยังสถานีไฟฟ้าแรงสูงนครราชสีมา 2 วงจร และไปยังสถานี ไฟฟ้าแรงสูงสุราษฎร์ธานีอีก 2 วงจร

โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมขอม สามารถผลิตพลังงานได้เฉลี่ยปีละ 3,154 ล้านกิโลวัตต์- ชั่วโมง โดยมีกำลังผลิตรวม 674 เมกะวัตต์ ประกอบด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 2 ชนิด ได้แก่

1. เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากังหันก๊าซ ขนาด 112 เมกะวัตต์ 4 เครื่อง ปัจจุบันใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิงหลัก (ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงรอง) แต่ละเครื่องรับก๊าซธรรมชาติได้สูงสุดวันละ 33.92 ล้านลูกบาศก์ฟุต (ในกรณีที่ต้องใช้น้ำมันดีเซลแทนก๊าซ จะใช้น้ำมันดีเซลวันละ 0.835 ล้าน ลิตร) ก๊าซธรรมชาติที่ใช้ได้มาจากอ่าวไทย โดยวางท่อจากแหล่งผลิต คือ หลุมบงกชมาถึงโรงไฟฟ้า เป็นระยะทางประมาณ 320 กิโลเมตร

2. เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากังหันไอน้ำ ขนาด 226 เมกะวัตต์ 1 เครื่อง ใช้ความร้อนจากแก๊สร้อน จากเครื่องกังหันก๊าซทั้ง 4 เครื่อง เพื่อต้มน้ำในหม้อไอน้ำ (Heat Recovery Steam Generator) แล้วนำ ไอน้ำไปหมุนกังหัน ซึ่งมีเพลาคู่กับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าอีกต่อหนึ่ง (บริษัท ผลิตไฟฟ้าขอม จำกัด, 2553: ระบบออนไลน์)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสามารถแสดงรายละเอียดเป็นตารางดังนี้

ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

ประเภทโรงไฟฟ้า	พลังงานการผลิต	ปริมาณการผลิต	หมายเหตุ
โรงไฟฟ้าพลังความร้อนหน่วยที่ 1	ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเตา	75 เมกะวัตต์	หมดอายุการ เดินเครื่อง
โรงไฟฟ้าพลังความร้อนหน่วยที่ 2	ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเตา	75 เมกะวัตต์	หมดอายุการ เดินเครื่อง
โรงไฟฟ้าพลังความร้อนรวม	ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดีเซล	674 เมกะวัตต์	หมดอายุการ เดินเครื่อง พ.ศ. 2559 ตามสัญญา ซื้อขายพลังงานไฟฟ้า กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย
รวมกำลังการผลิต		824 เมกะวัตต์	

4.2 สาเหตุของการตัดสินใจนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาดำเนินการ และการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

4.2.1 สาเหตุการตัดสินใจนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาดำเนินการในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

การประกอบกิจการตามนโยบายการประกอบธุรกิจพลังงานไฟฟ้าของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด กล่าวคือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด เป็นบริษัทในเครือของบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนด้านการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ฉะนั้นแล้วการบริหารงานในการผลิตพลังงานไฟฟ้า แม้กระทั่งแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility) หรือ CSR เป็นการรับนโยบายหลักมาจากคณะกรรมการบริหารของบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) และการสนับสนุน ผลักดันนโยบายจากคณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเอ็กโก กรุ๊ป ซึ่งอยู่บนแนวคิดสำคัญที่ปรากฏตามวิสัยทัศน์ “Energy for Life” หรือ “เราไม่หยุดนิ่งที่จะร่วมสร้างพลังงาน...เพื่อชีวิต” (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ย้อนไปในอดีตบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ยังมีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การบริหารงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การดำเนินงานอยู่ในมิติของกฎหมายเป็น

พื้นฐาน และยังไม่มีการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่เข้มข้นมากนัก ประกอบกับชาวบ้านในชุมชนสมัยนั้นมีความเข้าใจว่า อุตสาหกรรมที่เป็นของรัฐ อย่างไรก็ตามถ้าไรที่ได้ก็ต้องกระจายคืนสู่ประชาชนแน่นอน ดังนั้นเมื่อมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมาสู่การบริหารงานแบบเอกชนภายใต้การบริหารงานของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ในปีพ.ศ. 2539 จึงนำมาสู่ความหวาดระแวงต่อชุมชนในระยะแรก เพราะ โรงไฟฟ้าโดยธรรมชาติจะมีภาพลบ และเป็นผู้ร้ายในมุมมองของชุมชน

ชาวบ้านคิดว่าเมื่อแปรรูปโรงไฟฟ้าจากรัฐวิสาหกิจสู่เอกชน จะทำให้เกิดการประกอบการที่มุ่งสร้างผลกำไรอย่างเดียว และถ้าไรที่ได้ก็จะคืนกลับสู่ชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาความเข้าใจผิดพลาดมาในช่วงระยะเวลานั้น ปีพ.ศ. 2543 ช่วงสถานการณ์ความเป็นโลกาภิวัตน์ที่กล่าวถึงสถานการณ์ Y2K ชาวบ้านต่างกลับมาหวาดกลัวโรงไฟฟ้าอีกครั้งมีการประโคมข่าวอ้างว่าโรงไฟฟ้าขนอมจะระเบิด ซึ่งบริษัทก็ต้องชี้แจง ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง หรือพิสูจน์ให้เห็นว่ามันเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นกับโรงไฟฟ้าขนอม หลังจากนั้นสักระยะยังมีการสร้างกระแสในชุมชนว่าโรงไฟฟ้าได้ปล่อยสารกัมมันตภาพรังสีลงสู่ธรรมชาติ ทำให้ชาวบ้านต่างเข้ามาเรียกร้องในโรงงาน รวมถึงผู้นำหมู่บ้าน หน่วยงานราชการ เป็นต้น เข้ามาตรวจสอบในโรงไฟฟ้า จึงค้นพบพิสูจน์เชิงประจักษ์ว่า บริษัทไม่ได้มีการใช้สารกัมมันตภาพรังสีในกระบวนการผลิตเลย และไม่ได้มีกากของเสียจากกระบวนการผลิตที่เป็นอันตรายปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม

ช่วงเวลาดังกล่าวทำให้เกิดการทำประชาพิจารณ์ขึ้นถึง 2 ครั้ง ฉะนั้นแล้วบริษัทเล็งเห็นว่าด้วยสถานการณ์ดังกล่าวที่เกิดจากสังคมไม่ไว้วางใจ เป็นอุปสรรคต่อการบริหารแน่นอน ถึงแม้ว่าบริษัทมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบผลกระทบการดำเนินงานต่อสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐอยู่เรื่อยมา อาทิ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จะดำเนินงานภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อความยั่งยืนในกิจการโรงไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นโรงไฟฟ้าประเภทใดก็ตาม ฉะนั้นบริษัทจึงเกิดแนวคิดหรือวางกลยุทธ์เชิงรุกโดยการเข้าถึงชาวบ้านในพื้นที่ ได้มีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง คือ บริษัทต้องสามารถเข้าถึงชุมชน ต้องมีความโปร่งใส เปิดเผย และตรวจสอบได้ในภาคประชาชน รวมถึงต้องมีกิจกรรมร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับชุมชน (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555)

บริษัทจึงเล็งเห็นความสำคัญที่สูงขึ้นจากการควบคุมกระบวนการผลิตพลังงานไฟฟ้าในมิติของกฎหมาย และมีการนำมาตราฐานสากลมาเป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติงานได้แก่ ระบบการบริหารคุณภาพ ISO 9001 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 อีกทั้งระบบการจัดการความปลอดภัยและความปลอดภัย ชีวอนามัย TIS 18001 และระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความ

ปลอดภัย OHSAS18001 มาเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน หรือแม้แต่การได้รับรางวัลเชิดชูด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ยังรวมถึงรางวัลที่บริษัทได้รับมากมายไม่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน และสร้างความไว้วางใจของชุมชน บริษัทจึงมีกิจกรรมในชุมชนในระยะแรกก่อนที่จะบัญญัติคำว่า CSR ขึ้นมา กล่าวคือ พนักงานมีส่วนร่วมเข้าไปช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชนด้วยการซ่อมบำรุงสายไฟ ทาสีอาคารเรียน เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น (กรรมการผู้จัดการ, รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ และผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

เมื่อมีการผลักดันและบัญญัติคำว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร(Corporate Social Responsibility) ซึ่งเป็นที่รู้จักกัน ๖ ว่าการทำ CSR บริษัทจึงต้องมองภาพที่ใหญ่ขึ้นจากเดิมที่บริหารงานในระดับของกฎหมาย หรือมาตรฐานนั้นอาจจะให้เพียงพอต่อการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนที่ครอบคลุมมิติสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ บริษัทจึงให้ความสำคัญที่กว้างออกไปถึงผู้มีส่วนได้เสียผู้สังคมที่ใหญ่ขึ้น ไม่จำกัดเพียงแค่ผู้ถือหุ้น ลูกค้า พนักงาน ที่อยู่ในบริษัท ดังนั้นหลัก Triple bottom line ซึ่งประกอบด้วยสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ ปัจจุบันดังกล่าวจึงเป็นพื้นฐานการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ ที่บริษัทคำนึงถึง ซึ่งบริษัทใช้เวลาตลอด 15 ปี ในการสร้างความเข้าใจกับชุมชน และสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จนได้รับการยอมรับกับชุมชนในที่สุด (กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

การประกอบธุรกิจพลังงานไฟฟ้าที่ยั่งยืนต้องมีการดำเนินงานที่มีความสมดุลกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยการประกอบธุรกิจด้านการผลิตพลังงานไฟฟ้าต้องยอมรับว่ามีความเสี่ยงในการเป็นผลพวงของการลดทอนและผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในระบบนิเวศ บริษัทจึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงความเสี่ยงจากกระบวนการผลิตที่จะดำเนินการอย่างไรเพื่อเป็นการปกป้องและไม่ไปทำลายสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องคืนความอุดมสมบูรณ์กลับสู่สิ่งแวดล้อมและไม่ลดทอนคุณค่าการดำรงชีวิตของคนในสังคม รวมถึงต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงความต้องการ ความคาดหวังของชุมชน “เราต้องยึดมั่นในภารกิจที่จะต้องดูแลด้านทาง นั่นคือชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบโรงไฟฟ้าของเราให้ดีที่สุด เพื่อความสมดุลและยั่งยืนของธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม บนความเชื่อของบริษัทที่ว่า ด้านทางที่ดี จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ปลายทางที่ดี” ตามที่กรรมการผู้จัดการบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัดกล่าว (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555)

โรงไฟฟ้าต้องสามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชน และไม่ไปสร้างความเสียหายต่อชุมชน ต้องเป็นโรงไฟฟ้าเพื่อชุมชน โดยต้องดูแลทุกอย่างให้ดีขึ้นกล่าวคือ “ทะเลสมบูรณ์ ป่าสมบูรณ์ และ

คนได้รับประโยชน์” (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555) ซึ่งเป็นสามสิ่งที่โรงไฟฟ้าขนอมให้ความสำคัญและดูแลควบคู่กับการดำเนินธุรกิจมาจนถึงทุกวันนี้ (กรรมการผู้จัดการ, รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ และผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

อีกทั้งผู้จัดการส่วนบริการให้ข้อมูลคือ ปรากฏตามคำกล่าวสัมภาษณ์ของกรรมการผู้จัดการที่ว่า “การที่เรามีความเก่งในบุคลากร การบริหารก็ดี แต่ถ้าประชาชนไม่ยอมรับเราก็ไม่สามารถเดินเครื่องได้” สะท้อนว่าบริษัทมีความเก่งในการบริหารงานในการผลิตพลังงานไฟฟ้าให้ได้กำไร และแข่งขันได้ประเด็นเดียวไม่ได้ ทว่าบริษัทต้องเป็นบริษัทที่ดีในการอยู่ร่วมกับชาวบ้านในชุมชนได้หรือเป็นบรรษัทพลเมือง (Good Corporate Citizen) ถ้าหากสังคมไม่ยอมรับหรือต่อต้านโรงไฟฟ้าผลต่อความยั่งยืนทั้งด้านการประกอบการและสังคมก็ไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้บริษัทจะมีการแบ่งกะที่นอกเหนือจากการทำงานเพิ่มขึ้นมา 1 กะ คือการให้พนักงานสลับเปลี่ยนหมุนเวียนลงพื้นที่เข้าพูดคุยสร้างปฏิสัมพันธ์กับชาวบ้าน สอบถามและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความต้องการระหว่างกัน (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ดังนั้นเมื่อบริษัทมาตั้งอยู่ในชุมชนแล้วต้องสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ต้องสรรค์สร้างประโยชน์ที่แท้จริงให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนในวิถีชีวิตเดิมของชุมชนทั้งในด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมตามบริบทที่บริษัทตั้งด้วย โดยการบูรณาการด้านการช่วยเหลือชุมชน ควบคู่ไปกับการแข่งขันได้ของพลังงานไฟฟ้า และมีส่วนสนับสนุนต่อการลดการกีดกันหรือต่อต้านเมื่อจะเกิดโครงการใหม่ในอนาคต คือ โครงการการสร้างโรงไฟฟ้า เพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าเดิมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด (ดูภาคผนวก ง) ตามสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งหมดอายุการเดินเครื่องในปี พ.ศ.2559 (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

การปรับตัวเพื่อเข้าสู่มาตรฐานสากล ISO 26000 เป็นประเด็นสำคัญที่เกิดจากการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรอย่างเข้มข้น มาตรฐานสากลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 เป็นเครื่องมือการดำเนินงานมากกว่าการดำเนินงานภายใต้การควบคุมในกรอบของกฎหมายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับประเภทของการประกอบการ

การตอบรับมาตรฐาน ISO 26000 จึงเป็นประเด็นที่บริษัทต้องเข้าใจ และนำมาปรับใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมความรับผิดชอบต่อสังคมและได้ส่งพนักงานได้เข้าไปฝึกอบรมในระบบดังกล่าวด้วยเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานในองค์กร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก่อนจะมีการประกาศใช้มาตรฐาน ISO 26000 บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัดได้เข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการต่อสังคม (Standard for Corporate Social Responsibility: CSR-DIW) ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามนโยบายและการขับเคลื่อนของภาครัฐตั้งแต่ปี

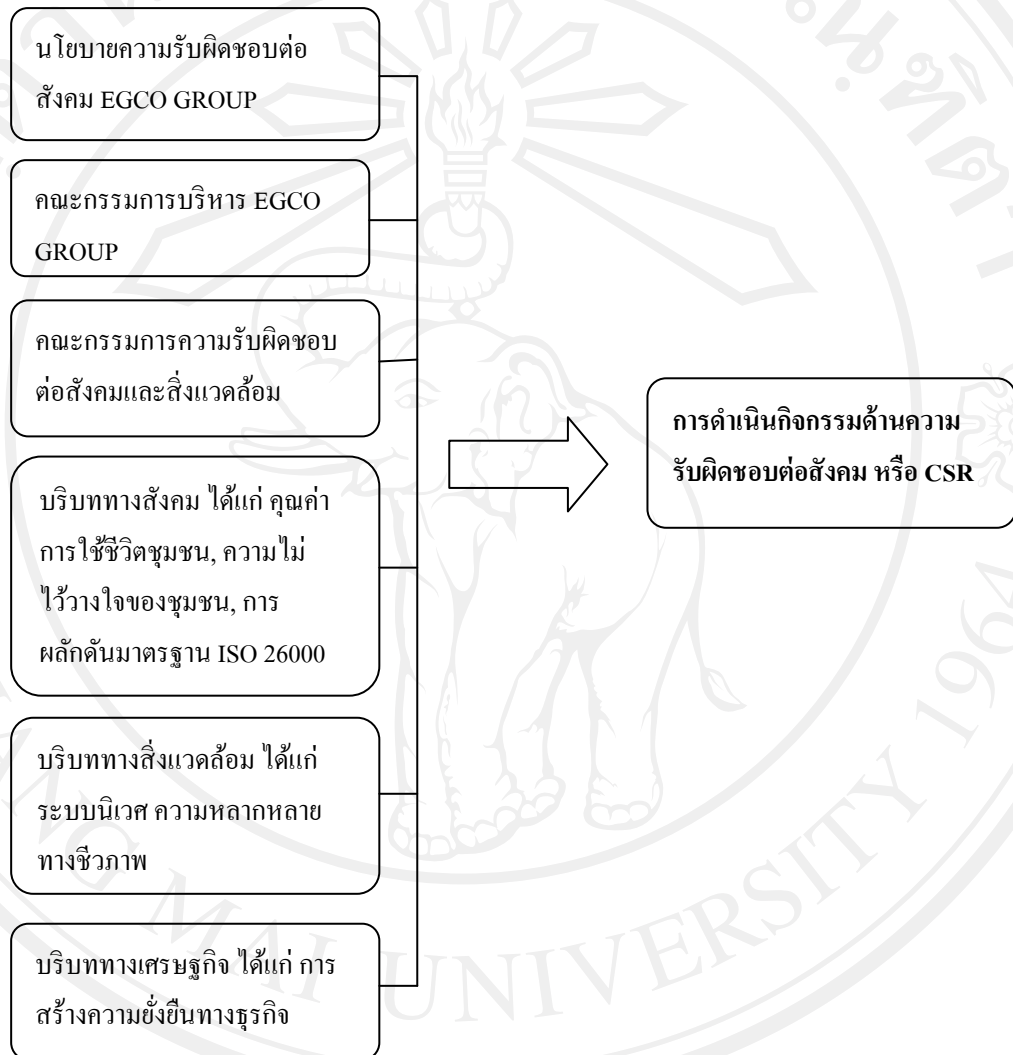
พ.ศ. 2551 (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ และผู้จัดการส่วนบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25-26 มกราคม 2555)

การปรับการดำเนินงานตามแนวทางมาตรฐาน ISO 26000 จึงเป็นปัจจัยลดความเสี่ยงและลดอุปสรรคในการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่มีการแข่งขันกันสูงได้ อีกทั้งสามารถขจัดความสามารถหรือศักยภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทให้มีคุณภาพ และจิตสำนึกที่ใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันบริษัทสามารถสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อสังคมด้วย ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีต่อการดำเนินงานของบริษัท เพราะสามารถให้ประโยชน์แก่สองฝ่ายทั้งบริษัทและสังคม (win-win solution) ถึงแม้ว่ามาตรฐานสากล ISO 26000 ไม่มีผลนำไปสู่การรับรองก็ตาม เป็นเพียงข้อแนะหรือแนวปฏิบัติที่สร้างการควบคุมด้วยตัวบริษัทเอง (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ผลประกอบการทางธุรกิจที่ยั่งยืน ปฏิเสธไม่ได้ว่าการดำเนินธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการบริหารโดยภาครัฐในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ และการบริหารแบบเอกชน การพิจารณาถึงเศรษฐกิจยังเป็นเรื่องสำคัญ ได้แก่ การคิดต้นทุน การคิดกำไร และขาดทุนต่อปี เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญเบื้องต้นในการดำเนินธุรกิจที่บริษัทต้องสามารถเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าให้ได้กำไร และไม่ขาดทุน ทั้งนี้เพื่อนำผลประกอบการกลับมาในการดำเนินธุรกิจด้านพลังงานให้มีใช้ต่อไป และแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ตั้งแต่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า พนักงาน ครอบครัวพนักงาน และสังคม (กรรมการผู้จัดการ, รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ และผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

ผลประกอบการที่มั่นคง และแข่งขันได้กล่าวคือ การทำกำไร หรือสร้างรายได้ในการประกอบธุรกิจที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะ บริษัทต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบต่อในการประกอบธุรกิจซึ่งตรงส่วนนี้บริษัทก็ได้ดำเนินการอย่างมีบรรษัทภิบาล ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ถือหุ้น ได้แก่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด คิดเป็น 99.99 เปอร์เซ็นต์ ผู้ลงทุนทั่วไป (General Public) 52.17 เปอร์เซ็นต์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (Electricity Generating Authority of Thailand) 25.41 เปอร์เซ็นต์ และบริษัทวัน เอนเนอจี้ ลิมิเต็ด 22.42 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ธุรกิจต้องมีความยั่งยืนกล่าวคือ มองภาพอนาคตที่สามารถส่งผลให้บริษัทอยู่รอดได้ และมีศักยภาพแข่งขันได้ในระยะยาว จึงอยู่บนการดำเนินธุรกิจที่มองถึงความมั่นคงทางไฟฟ้า กับการสนับสนุน ขอมรับได้ของชุมชน (กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26-28 มกราคม 2555)

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยในประเด็นสาเหตุของการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาดำเนินการในบริษัทได้ดังรูปประกอบ

รูป 4.1 สาเหตุของการนำแนวคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาดำเนินการในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

4.2.2 การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้า ขนอม จำกัด

การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เพื่อให้เกิดโครงการหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ และสอดคล้องตามความคาดหวังจากชุมชน โดยบริษัทเล็งถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสังคมทั้งภายในและภายนอกบริษัท หรือมีการทบทวนสถานะเบื้องต้นของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

กรรมการผู้จัดการของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้นำนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทแม่ คือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าจำกัด (มหาชน) มาปรับทิศทางการดำเนินงานในบริษัทให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้บริษัทได้ทบทวนสถานะของขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแต่เดิมก่อนว่าครอบคลุมด้านใดบ้าง อาทิ บริษัทมีการจัดการเรื่องแรงงานตามกฎหมาย แรงงาน การดูแลคุณภาพการผลิตตามกฎหมาย และระบบการจัดการคุณภาพ ISO 9000 การจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม และมาตรฐาน ISO 14001 รวมถึงการดูแลความปลอดภัย และอาชีวอนามัยตามระบบการจัดการ TIS/OHSAS 18001 เป็นต้น

สำหรับสิ่งที่บริษัทต้องเพิ่มเติมขึ้นมาคือ เรื่องของการพัฒนาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมภายนอกบริษัท ได้แก่

สภาพภูมิศาสตร์หรือสภาพแวดล้อมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด กล่าวคือตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านปากน้ำตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในระบบนิเวศที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพได้แก่ ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ แม่น้ำสำคัญในการขนส่งและลำเลียงทรัพยากรทางทะเล รวมถึงทะเลที่เป็นแหล่งอาศัยของทรัพยากรทางทะเลซึ่งเป็นแหล่งอาชีพดั้งเดิมของการทำประมงในชุมชน และเป็นพื้นที่ใกล้เคียงชุมชนซึ่งบริษัทต้องมีการใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติร่วมกับชุมชน

ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ถือเป็นกลุ่มหนึ่งที่สำคัญมากในปัจจุบัน บริษัทมองเป้าหมายที่ชุมชนกล่าวคือ ทำให้บริษัทไม่ขัดแย้งในชุมชนแต่ต้องเป็นมิตรหรือเป็นญาติกับชุมชน การทำความเข้าใจและการสื่อสารกับชาวบ้านในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบริษัทพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชาวบ้านมาตลอดเป็นเวลา 15 ปี

โดยบริษัทพิจารณาว่าในน้ำกล่าวคือ ทะเล บริษัทต้องเพิ่มความสมบูรณ์แก่ท้องทะเลโดยการปล่อยพันธุ์ปลา การทำแนวปะการังเทียม และการเพิ่มประชากรปู เพราะบริษัทค้นพบว่าในประวัติศาสตร์ทะเลขนอมเคยมีประชากรปูหนาแน่น จึงต้องการสร้างสรรค์ให้มีประชากรปูกลับคืนมาอีกครั้ง และเพื่อการประมงท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

บนบกกกล่าวคือ เยาวชน และชาวบ้านต้องมีอาชีพ หรือมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น บริษัทจึงได้สร้างสรรค์ให้ชุมชนเกิดการปลูกผักในโรงเรียน และขยายจากภายในโรงเรียนสู่ชุมชน

ทั้งนี้พนักงานถือเป็นบุคลากรที่เราต้องให้ความสำคัญและต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน พนักงานต้องมีการสื่อสารให้เข้าใจและรับรู้ในความรับผิดชอบต่อชุมชน ซึ่งจะปฏิบัติตามหน้าที่ตนเองในทางบริหารงานหลักอย่างเดียวไม่ได้ ดังคำกล่าวของกรรมการผู้จัดการที่ว่า “เมื่อลงเรือลำเดียวกัน เราต้องสื่อให้ถึงใจพนักงาน ให้เขาเข้าใจการอยู่ร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เราต้องดูแลให้ทุกอย่างดีขึ้น” (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555)

ในเรื่องของอายุสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้า กล่าวคือการเดินเครื่องของการผลิตไฟฟ้าที่ต้องปลดระวางในปี พ.ศ. 2559 ตามสัญญาการซื้อขายพลังงานไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงนำมาสู่โครงการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่เพื่อตอบสนองต่อแผนพลังงานไฟฟ้าของกระทรวงพลังงาน ที่มีความกังวลว่าบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ยังมีโอกาสในการเป็นผู้บริหารงานในโครงการโรงไฟฟ้าใหม่บนพื้นที่ขนอมหรือไม่ จึงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาในการดำเนินกิจกรรมให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน (กรรมการผู้จัดการ, รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ และพนักงาน, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

ฉะนั้นในการพัฒนาโครงการให้เกิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน บริษัทจึงได้นำหลัก Triple Bottom Line ให้เกิดการพัฒนายั่งยืนในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ โดยการคิดค้นพัฒนาโครงการที่มีความเป็นไปได้บริษัทพิจารณาถึงองค์ประกอบซึ่งเป็นข้อระบุในนโยบายโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ประการแรก ได้แก่ ดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจการหลักขององค์กร ความสอดคล้องของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และลักษณะของการดำเนินธุรกิจขององค์กร กล่าวคือ การดำเนินธุรกิจพลังงานไฟฟ้ามีส่วนสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความเป็นอยู่ของชุมชน ดังนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับลักษณะของการผลิต โดยมุ่งเน้นกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสังคม

ประการที่สอง พนักงานเข้าใจ สนับสนุน และมีส่วนร่วมในโครงการ เพราะการดำเนินโครงการจะสำเร็จได้นั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากพนักงานด้วย

ประการที่สาม สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและเห็นผลได้ชัดเจน ความต่อเนื่องและยั่งยืน กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถปฏิเสธรูปแบบของการให้เปล่าหรือการบริจาคได้ แต่กระนั้นกิจกรรมส่วนใหญ่ต้องเน้นไปที่กิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง และต่อยอดได้ ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่ทำครั้งเดียวจบ

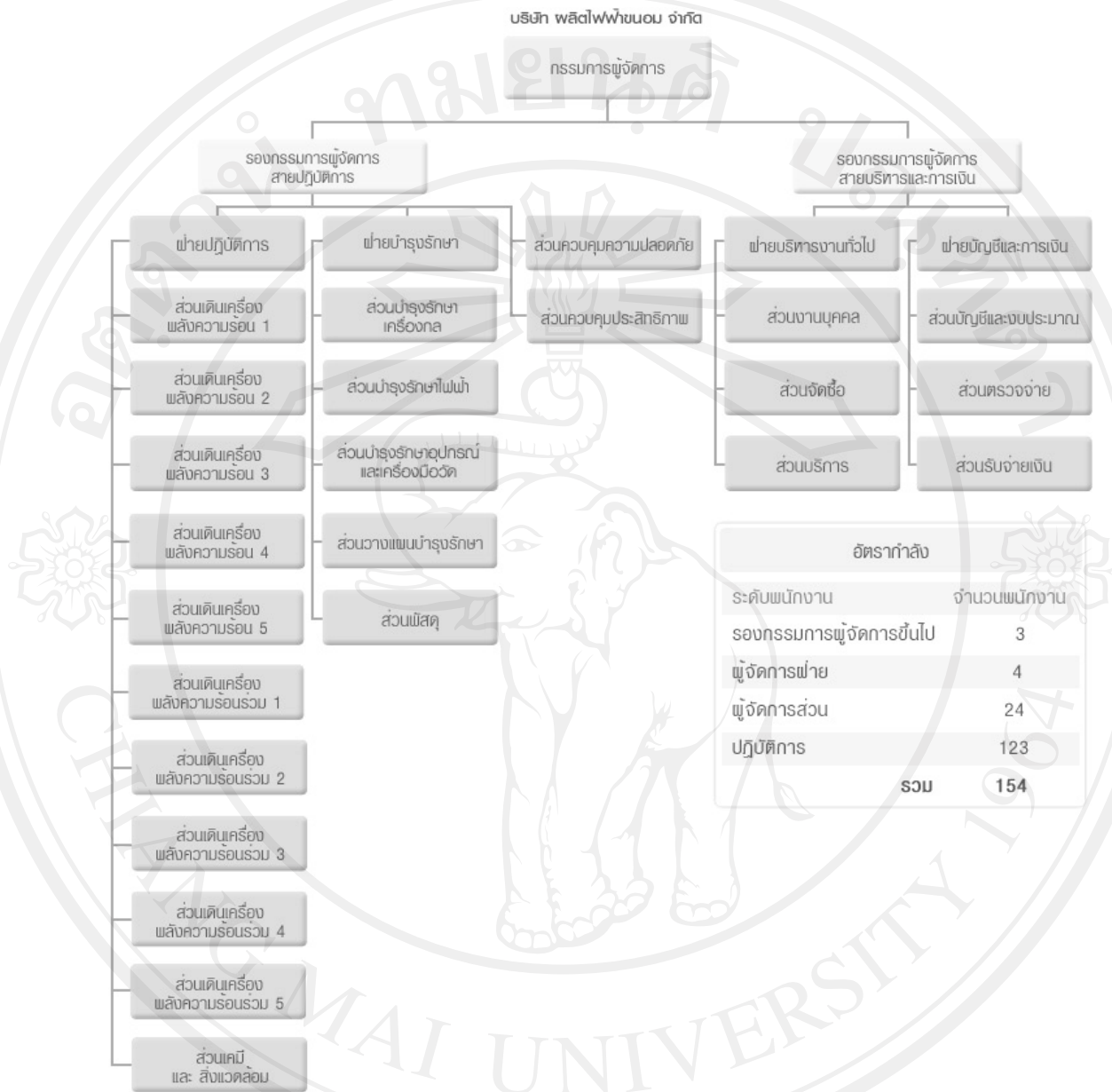
ประการที่สี่ โครงการต้องก่อให้เกิดก่อเกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวอย่างแท้จริง กล่าวคือ ผสมผสานให้เกิดการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าไปในกิจกรรม (กรรมการผู้จัดการ, ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา และผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 25-28 มกราคม 2555)

ผู้จัดการส่วนบริการ กล่าวว่า การตัดสินใจพิจารณาให้เกิดโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรมนั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมในการคิดแผนงานของทุกภาคส่วนทั้งในบริษัท และชุมชนผสมทั้งการบริหารแบบบนสู่ล่าง (Top -Down) และล่างขึ้นบน (Bottom-Up) กล่าวคือ กรรมการผู้จัดการในนามบริษัท ผลิตไฟฟ้า ขนอม จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเอ็กโก กรุ๊ป รับนโยบายหลักมาจากบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีคณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมเอ็กโก กรุ๊ป สนับสนุนผลักดันนโยบายให้เป็นไปในทิศทางกันในกลุ่มบริษัท เพื่อมาดำเนินการกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด โดยกรรมการผู้จัดการเปิดวาระการประชุม เพื่อการมอบขอบเขตงาน กล่าวคือ ต้องมีการเขียนแผนโครงการ 1 แผนก ต่อ 1 โครงการ ซึ่งพนักงานต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้งหมดทุกคน และทางแผนกบริการหรือชุมชนสัมพันธ์ต้องจัดทำแผนเพื่อไปเสนอที่ประชุมต้นปี ตลอดจนฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ต้องมีการติดตามการดำเนินงานทุกเดือนในกิจกรรมโดยครอบคลุมพื้นฐาน PDCA

สำหรับระดับชุมชน ตัวแทนของชุมชนสามารถมีส่วนในการนำเสนอแผนโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับตัวแทนชุมชนเสนอแก่บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ซึ่งมีลักษณะของการร่วมเสนอความคิดแบบล่างขึ้นบนในขณะเดียวกันด้วย

การตัดสินใจในโครงการระดับบริษัทเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจำนวน 7 คน ได้แก่ กรรมการผู้จัดการ รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ รองกรรมการผู้จัดการสายบริหารและการเงิน ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา ผู้จัดการฝ่ายบริหารทั่วไป และผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน ในระดับบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ตามโครงสร้างดังภาพประกอบ

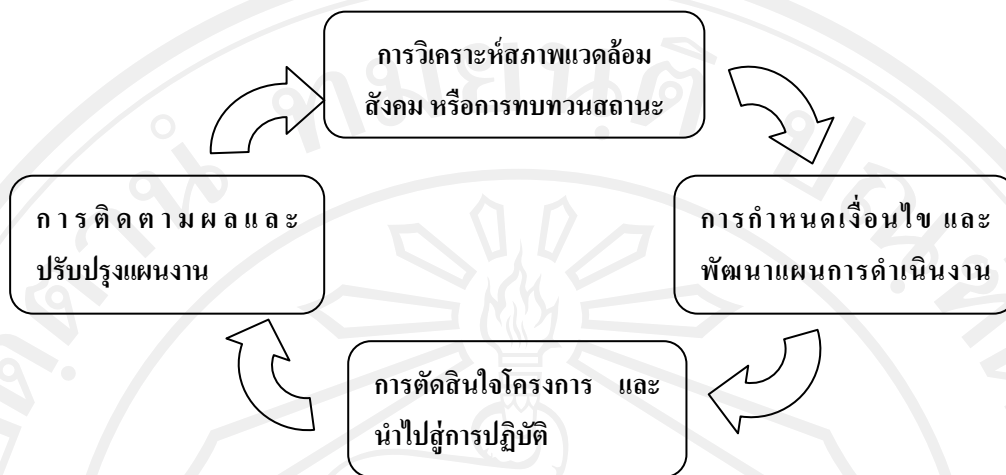
รูป 4.2 โครงสร้างการบริหารของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

คณะกรรมการระดับบริหารของบริษัทเมื่อพิจารณาตัดสินใจในโครงการที่แผนกต่าง ๆ เขียนแผนโครงการขึ้นมา จะนำส่งมอบแก่คณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เอ็กโก กรุ๊ปจำนวน 5 คน โดยกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นประธานคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง คณะกรรมการ CSR มีสมาชิกที่เป็นกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกจำนวน 2 คน และผู้แทนฝ่ายบริหารจำนวน 2 คน พิจารณานุมัติในโครงการอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสม ตามขอบเขตอำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเอ็กโก กรุ๊ป

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พิจารณากลั่นกรองกิจกรรมและนโยบายเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มบริษัท เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร พิจารณาและให้ความเห็นชอบกลยุทธ์และกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัทเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายด้าน CSR พิจารณากลั่นกรองแผนงบประมาณประจำปี สำหรับการดำเนินงานด้าน CSR เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ และพิจารณาและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้าน CSR ประเมินผลสำเร็จรวมทั้งคุณภาพของโครงการ CSR

จากนั้นเมื่อผ่านขั้นตอนการพิจารณาและเห็นชอบ คณะกรรมการบริหารของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ส่งมอบโครงการไปสู่การปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมของพนักงานในทุกระดับ ร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน หลังจากดำเนินโครงการต้องมีการติดตาม ประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุง (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26, มกราคม 2555)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสามารถนำมาจำแนกตามประเด็นที่เป็นกระบวนการโดยสามารถแสดงผลตามรูปประกอบ

รูป 4.3 การตัดสินใจโครงการหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

4.3 การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด และการ จำแนกคุณลักษณะกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

4.3.1 แนวทางการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้วางกรอบการดำเนินงานซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด โดยพยายามปรับเอาแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องตามแนวทางมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ซึ่งบริษัทได้เข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม เพื่อตอบรับทิศทางการศึกษาใช้มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 (กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการส่วนบริการ สัมภาษณ์, 26-28 มกราคม 2555) ซึ่งได้ประยุกต์ครอบคลุมแนวทางในหัวข้อและนโยบายดังต่อไปนี้ (บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด: ระบบออนไลน์)

1. การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่สอดคล้องกับหลักการ 7 ประการ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ได้แก่

1. โครงสร้างและและกระบวนการของคณะกรรมการบริษัท
2. นโยบายในการประกอบธุรกิจ
3. สิทธิของผู้ถือหุ้นและการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม
4. นโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

6. การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และจรรยาบรรณทางธุรกิจ

7. หลักการป้องกันความขัดแย้งของผลประโยชน์

นอกจากนี้ยังวางแนวปฏิบัติของเอ็กโก กรุ๊ป เพื่อควบคุมการบริหารงานให้รัดกุมและสอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในแบบฉบับของบริษัท ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทในเครือเอ็กโก โดยบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัดเป็นหนึ่งในเครื่องดังกล่าว ประกอบด้วย 6 ประการ ซึ่งเรียกว่า “PRACT” ได้แก่

Promotion of best practice การส่งเสริมวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ

Responsibility ตำนานที่หน้าหน้าที่และความรับผิดชอบ

Equitable Treatment Accountability รับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำ

Creation of long term value มุ่งมั่นในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจกรรมในระยะยาว

Transparency โปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และตรวจสอบได้

2. การดูแลพนักงานและสิทธิมนุษยชน (Workforce and Human Right) ได้แก่ ด้านความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียม

1. การปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนด้วยความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรี

2. การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรดำเนินการโดยยึดถือประโยชน์และผลสำเร็จของบริษัทฯ ด้วยหลักคุณธรรม หลักความเสมอภาค หลักความสามารถ และความจะเป็นในการประกอบธุรกิจเพื่อให้ได้ “คนดี” และ “คนเก่ง” ที่มีทัศนคติสอดคล้องกับงานและวัฒนธรรมขององค์กร โดยคำนึงถึงคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่ง คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์และข้อกำหนดอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่งาน และไม่มีข้อกีดกันเรื่องเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความสามัคคีส่วนบุคคล

3. กำหนดระบบการจ่ายค่าตอบแทนตามความสามารถของพนักงาน รวมทั้งจัดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการแก่พนักงานและครอบครัวในระดับที่เทียบเคียงได้กับธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน โดยกำหนดโครงสร้างเงินเดือนที่สอดคล้องกับภาวะการทางด้านเศรษฐกิจ และสามารถแข่งขันได้กับธุรกิจประเภทเดียวกัน และการปรับขึ้นค่าจ้างพิจารณาจากความสำเร็จขององค์กรและผลการปฏิบัติงานความอดสาเหของพนักงานในปีที่ผ่านมา

4. สนับสนุนส่งเสริมให้พนักงานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านความสามารถหลักขององค์กร ความสามารถในการบริหารจัดการ และความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณและเวลาในการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อ

พัฒนาความสามารถในการทำงาน เปิดโอกาสให้พนักงานก้าวหน้าในอาชีพการงาน ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนมีคุณภาพ มีทัศนคติที่ดี และมีความรู้ในการทำงาน

5. เสริมสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ดีที่จะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดี และประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันโดยมีกิจกรรมเสริมสร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ

6. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้พนักงานมีช่องทางสื่อสารในการเสนอแนะและร้องทุกข์ในเรื่องคับข้องใจ เกี่ยวกับการทำงาน ความเป็นอยู่ และสิทธิสวัสดิการผ่านการประชุม คณะกรรมการความปลอดภัยชีวอนามัยในการทำงาน คณะกรรมการลูกจ้าง และสหภาพแรงงาน โดยข้อเสนอแนะต่าง ๆ จะได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังและกำหนดวิธีการแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย และสร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกัน

ด้านการล่วงละเมิด

1. ผู้บังคับบัญชาพึงปฏิบัติตนให้เป็นพี่เลี้ยงที่เคารพนับถือของพนักงาน และพนักงานไม่พึงกระทำได้ ๆ อันเป็นการไม่เคารพนับถือผู้บังคับบัญชา

2. พนักงานทุกคนต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการละเมิดหรือคุกคาม ไม่ว่าจะเป็นทางวาจา หรือการกระทำต่อผู้อื่น บนพื้นฐานของเชื้อชาติ ศาสนา อายุ ความพิการทางร่างกายและจิตใจ

3. การดูแลสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านความเสมอภาคและโอกาสความเท่าเทียม

1. บริษัทฯ จะประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และจะปฏิบัติให้ได้ตามข้อกำหนดตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. กรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบบังคับใช้ บริษัทฯ จะปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมด้วยความรับผิดชอบโดย

- ส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม
- บริหารงานโดยมีเป้าหมายในการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อติดตามความก้าวหน้า และให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับและนโยบายที่กำหนดไว้

- สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เหมาะสมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

นโยบายความรับผิดชอบด้านความปลอดภัย

1. บริษัทฯ จะพยายามป้องกันอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และการเจ็บป่วยเนื่องจากงานอาชีพ โดยส่งเสริมความร่วมมืออย่างจริงจังของพนักงาน คู่ธุรกิจ และผู้เกี่ยวข้องทุกคน รวมทั้งจะจำกัดและจัดการความเสี่ยงต่อความปลอดภัย อันเกิดจากการดำเนินทางธุรกิจ
2. บริษัทฯ จะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ในเรื่องความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด และจะนำมาตรฐาน การจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยที่น่าเชื่อถือ มาใช้บังคับในกรณีที่ไม่มีความหมายหรือข้อบังคับใช้อยู่
3. บริษัทฯ จะจัดให้มีการออกแบบเครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดทำระเบียบปฏิบัติ การวางแผนดำเนินการ การฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อป้องกันอันตรายอันเกิดจากเครื่องจักร วิธีการทำงานหรือโรคภัยต่าง ๆ
4. บริษัทฯ มุ่งมั่นให้มีการดำรงไว้ซึ่งระบบการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย OHSAS 18001:2007/TIS 18001:1999
5. พนักงานที่รายงานตัวเข้าทำงานโดยมีสารเสพติดติดกฎหมายอยู่ในระบบร่างกาย หรือมีฤทธิ์สุราหรือสารเสพติดอื่น ๆ ในระดับที่สามารถทำให้ปฏิบัติงานเสียหาย จะต้องได้รับโทษทางวินัย

4. การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม (Business Ethics)

นโยบายความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

1. มุ่งมั่นที่จะสร้างความเจริญเติบโตบนศักยภาพหรือขีดความสามารถที่แท้จริง เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่ยั่งยืน จากการทำงานที่มีประสิทธิภาพและผลประกอบการที่ดีของบริษัท
2. เคารพสิทธิของผู้ถือหุ้นในการได้รับข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประเมินบริษัทโดยเท่าเทียมกัน และจะเปิดเผยผลประกอบการ ฐานะการเงิน พร้อมข้อมูลสนับสนุนที่ถูกต้องตามความจริง ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด
3. จะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น ทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันในการประชุมผู้ถือหุ้น

แนวทางเกี่ยวกับความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์

1. พนักงานต้องหลีกเลี่ยงการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของบริษัทในการติดต่อกับลูกค้าและบุคคลอื่นใด
2. ระหว่างที่ปฏิบัติงานและหลังพ้นสภาพการปฏิบัติงานแล้ว พนักงานจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลที่ถือว่าเป็นความลับของบริษัทฯ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใดทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลการเงิน การปฏิบัติงานข้อมูลธุรกิจ แผนงานในอนาคตของบริษัท และอื่น ๆ
3. การที่พนักงานไปเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาในบริษัท องค์การ หรือสมาคมทางธุรกิจอื่น จะต้องไม่ขัดต่อประโยชน์และการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง รวมทั้งต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อน
4. ในกรณีที่พนักงานและบุคคลในครอบครัวเข้าไปมีส่วนร่วม หรือเป็นผู้ถือหุ้นในกิจกรรมใด ๆ ซึ่งอาจมีผลประโยชน์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางธุรกิจต่อบริษัทฯ จะต้องแจ้งให้กรรมการผู้จัดการทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
5. พนักงานต้องไม่กู้ยืมเงินจากลูกค้าที่บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจด้วย ยกเว้นสถาบันการเงิน เนื่องจากอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนบริษัทฯ
6. ห้ามพนักงานจ่ายเงินหรือมอบทรัพย์สินของบริษัทฯ แก่ผู้ใด โดยไม่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ
7. พนักงานต้องอุทิศตนและเวลาให้แก่กิจการของบริษัทฯ อย่างเต็มที่ ในกรณีมีความจำเป็นต้องทำงานอื่น เพื่อเพิ่มพูนรายได้หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเวลาทำงาน

การให้สินบนและการรับสินบน

1. ห้ามมิให้พนักงานเรียกหรือรับประโยชน์หรือทรัพย์สินใดที่ส่อไปในทางจงใจให้ปฏิบัติงานหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในทางมิชอบ หรืออาจทำให้บริษัทเสียประโยชน์อันชอบธรรม
2. พนักงานพึงละเว้นการเสนอหรือการให้ประโยชน์หรือทรัพย์สินใดแก่บุคคลภายนอก เพื่อจงใจให้ผู้นั้นกระทำ หรือละเว้นการกระทำใดที่ผิดกฎหมาย หรือโดยมิชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน

ของขวัญและการเลี้ยงรับรองทางธุรกิจ

1. พนักงานควรหลีกเลี่ยงการให้หรือรับสิ่งของหรือประโยชน์ใด ๆ จากลูกค้า หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ เว้นแต่ในเทศกาลหรือประเพณีนิยมในมูลค่าที่เหมาะสม ซึ่งผู้รับพึงพิจารณาและปรึกษาคณะทำงานกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อขอคำแนะนำตามความเหมาะสม

2. หากพนักงานได้รับของขวัญในรูปของเงินหรือสิ่งของที่พิจารณาแล้วว่ามีมูลค่าเกินกว่า 3,000 บาท หรือมูลค่าที่ไม่เหมาะสม ให้แจ้งฝ่ายตรวจสอบภายในทราบและส่งคืน หรือพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

3. พนักงานควรหลีกเลี่ยงการให้หรือรับการเลี้ยงรับรองในลักษณะที่เกินกว่าเหตุ ความสัมพันธ์ปกติจากบุคคลอื่นที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับงานของบริษัทฯ

5. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า หรือลูกค้า (Customers and Suppliers)

นอกเหนือจากการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว บริษัท ไฟฟ้าชนอม จำกัด ในกลุ่มเอ็กโก ยังมีนโยบายให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ตามหลักจริยธรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า หรือลูกค้า ดังนี้

ลูกค้า

1. มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขทางธุรกิจที่มีต่อลูกค้าอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าชนอม มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย มั่นคง และเชื่อถือได้

2. มุ่งมั่นที่จะให้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง ทันเวลา และส่งเสริมการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

คู่ค้าและคู่สัญญา

1. มุ่งมั่นในการจัดหาสินค้าและบริการอย่างมีมาตรฐาน ภายใต้หลักการแข่งขันบนฐานข้อมูลที่เท่าเทียมกัน มีหลักเกณฑ์ในการประเมินและคัดเลือกคู่ค้าและคู่สัญญา จัดทำรูปแบบสัญญาที่เหมาะสม จัดการให้มีระบบการจัดการและติดตามเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาอย่างครบถ้วนและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดหา และมีหลักการการจ่ายเงินให้แก่คู่ค้าและคู่สัญญาตรงเวลา ตามเงื่อนไขการชำระเงินที่ตกลงกัน

2. มุ่งมั่นในการพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ค้าและคู่สัญญาที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนในเรื่องคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่คู่ควรกับมูลค่าเงิน คุณภาพทางเทคนิค และมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน

3. ห้ามพนักงานรับผลประโยชน์ใด ๆ เป็นส่วนตัวจากคู่ค้าและคู่สัญญา

6. โครงการเพื่อชุมชนและสังคม

พัฒนาและดำเนินโครงการเพื่อชุมชนและสังคม ภายใต้ต้องค้ำประกอบดังนี้

1. ดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจการหลักขององค์กร

2. สามารถดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่องและเห็นผลอย่างชัดเจน
3. การดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม พนักงานเข้าใจ สนับสนุน และมีส่วนร่วมในโครงการ
4. ก่อเกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในระยะยาวอย่างแท้จริง

4.3.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์กลยุทธ์ และตัวชี้วัดการดำเนินงานขององค์กร

การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด ต้องเป็นไปตามนโยบายการดำเนินงาน ที่สามารถบูรณาการร่วมกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) หรืออีโก้ กรุ๊ป (EGCO GROUP) ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ นโยบาย ที่ระบุทิศทางการบริหารงานที่สื่อสารได้ชัดเจนว่าบริษัทต้องพัฒนาการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม และชุมชน เข้ากับกระบวนการผลิตหลัก และการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานทางคุณภาพโดยรวม ทั้งองค์กร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการติดตามและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นองค์กรชั้นนำด้านการผลิตไฟฟ้าอย่างยั่งยืน ราคาแข่งขันได้ การดูแลสิ่งแวดล้อมเป็นเลิศ เป็นโรงไฟฟ้าต้นแบบที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน

ค่านิยม (Values) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การปรับปรุงพัฒนาผลิตภาพ (Productivity Improvement) มุ่งเน้นความปลอดภัย (Safety Focus) ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Environment Care) และสนับสนุนชุมชน (Community Contribution)

พันธกิจ (Mission) ดำเนินการผลิตไฟฟ้าอย่างมั่นคง มีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดูแลผลกระทบด้านความปลอดภัยสิ่งแวดล้อมและชุมชน สนับสนุนให้เกิดโรงไฟฟ้าใหม่

วัฒนธรรมองค์กร ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นลูกค้า การเรียนรู้ในระดับองค์กรและระดับบุคคล การเห็นคุณค่าของบุคลากร มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน และให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงาน

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ มีความมั่นคงในการผลิตไฟฟ้า ราคาแข่งขันได้ เป็นโรงไฟฟ้าต้นแบบที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

กลยุทธ์การดำเนินงาน ได้แก่

เพิ่มความมั่นคงในกระบวนการผลิตของโรงไฟฟ้าเพื่อขายไฟฟ้าให้แก่ ลูกค้า เดินเครื่องบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและสนับสนุน การติดต่อประสานงานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว

มีการพัฒนาระบบงานความสามารถพิเศษ 3R Technology, In-house MMA, 5-Shift Operation, การบริหาร การควบคุมงบประมาณ การเงิน และสนับสนุน EPC โรงไฟฟ้า

ให้พนักงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้าน HRM/HRD และการส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร

บำรุงรักษาระบบมาตรฐานสากล ISO 9001 ISO 14001 บริหารจัดการโรงไฟฟ้าให้มีความปลอดภัยตาม OHSAS/TIS 18001 มีระบบการบริหารความเสี่ยง มีระบบควบคุมภายในที่ดี และสื่อสารให้พนักงานเข้าใจ

จัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมชุมชน และจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตชุมชน

สนับสนุนให้เกิดโรงไฟฟ้าใหม่ (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด จึงได้มีแนวทางดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรโดยปรับหลักการหรือแนวทางตามกรอบมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ซึ่งครอบคลุมนโยบาย (CSR Policy) (กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26-28 มกราคม 2555) ดังต่อไปนี้

นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้ระบุโดยละเอียดไว้ในแนวทางการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในประเด็น 4.3.1 ข้างต้นตามหัวข้อหลักนั้น ๆ ทั้งนี้สามารถกล่าวโดยรวมคือ

“มุ่งมั่นประกอบธุรกิจผลิตไฟฟ้าให้พอเพียงต่อความต้องการของลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้พื้นฐานหลักจริยธรรม ความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อรักษาคุณภาพของการดำเนินงานทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม อันนำไปสู่การประกอบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน” (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

“ความสำเร็จดังกล่าว ต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือของพนักงาน ผู้รับเหมา และชุมชน จึงให้ความสำคัญในการดูแลและพัฒนาพนักงานให้ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งส่งเสริม

บรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรี ในฐานะทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของบริษัท ตลอดจนขยายขอบเขตการดูแลและพัฒนาดังกล่าวก้าวไปสู่ชุมชนและสังคม” (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายข้างต้นบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด สรุปใจความการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องสื่อสารผ่านวิสัยทัศน์ เพื่อให้เกิดเป็นค่านิยมขององค์กร ที่สามารถขับเคลื่อนไปสู่การจัดการระบบภายใน และการมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน กล่าวคือ “ความสำเร็จของธุรกิจ ย่อมเกิดจากความร่วมมือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มิใช่เกิดจากการแข่งขันเอารอดเอาเปรียบ มิตรภาพที่แท้ย่อมเกิดขึ้นบนพื้นฐานแห่งความจริงใจต่อกัน ผลประกอบการที่ดีและกำไรเป็นเพียงปลายทางสุดท้ายที่จัดสรรแบ่งปันต่อกันด้วยความยุติธรรม เมื่อทุกสรรพสิ่งสอดคล้องประสานด้วยคุณธรรม ธุรกรรม และความก้าวหน้า ย่อมเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน” (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

การบริหารโดยรวมของบริษัทเพื่อวัดการบรรลุถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายการดำเนินงาน บริษัทได้ระบุตัวชี้วัดคุณภาพโดยรวมของการดำเนินกิจกรรมของบริษัทดังนี้

- 1) ร้อยละของความพร้อมจ่ายสมมูลในการผลิตพลังงานไฟฟ้า (EAF)
- 2) ร้อยละของการหยุดเครื่องนอกแผนในการผลิตพลังงานไฟฟ้า (UOF)
- 3) อัตราการใช้เชื้อเพลิงต่อหน่วยผลิต (Heat rate)
- 4) ร้อยละความพึงพอใจของลูกค้าต่อองค์กร
- 5) ต้นทุนการผลิตและบำรุงรักษา (O&M Cost)
- 6) กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้
- 7) ค่าใช้จ่ายรวมที่องค์กรควบคุมได้
- 8) ร้อยละความพึงพอใจของพนักงานต่อองค์กร
- 9) จำนวนอุบัติเหตุจากการทำงานถึงขั้นหยุดงาน
- 10) ได้รับรางวัลด้านความปลอดภัย
- 11) ได้รับรางวัลด้านสิ่งแวดล้อม
- 12) จำนวนข้อเสนอแนะ ที่สำคัญจาก ฝตน.
- 13) ระดับคะแนนของการประเมินระบบควบคุมภายใน
- 14) ร้อยละความพอใจของชุมชนต่อโรงไฟฟ้า
- 15) จำนวนข้อร้องเรียนจากชุมชน

4.3.3 การวิเคราะห์พื้นที่ทางสังคม หรือผู้มีส่วนได้เสีย

การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะบรรลุเป้าหมายความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทต้องเข้าใจว่า CSR เกี่ยวข้องกับใครบ้างทั้งภายใน และภายนอก (Understand internal and External Context) หรือวิเคราะห์ถึงผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่ครอบคลุมทั้งภายในบริษัท และภายนอกบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินงาน (ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

กลุ่มเป้าหมายในองค์กรหรือผู้มีส่วนได้เสียภายในบริษัทได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า และพนักงาน กลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน CSR ทั้งนี้ นอกจากวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มเป้าหมายภายในองค์กรประกอบด้วยใครบ้าง จำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าเขาเหล่านั้นมีความต้องการอะไร เช่น ผู้ถือหุ้น ย่อมอยากเห็นมูลค่าหุ้นที่เพิ่มขึ้น บริษัทเองก็มุ่งสร้างผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ดี การทำ CSR จึงต้องสร้างความเข้าใจให้ได้ภายในบริษัทก่อน เพื่อให้เกิดผลในการยอมรับและผลักดันให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายบริษัท ทั้งนี้เป็นไปตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

พนักงาน บริษัทต้องให้ความสำคัญกับพนักงานเป็นสำคัญ เพราะถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าสำหรับการผลิตของบริษัทให้เดินเครื่องการผลิตได้อย่างมั่นคง โดยพนักงานต้องได้รับความสุขในการทำงาน มีความไว้วางใจได้ว่าได้รับความปลอดภัยในการทำงาน อีกทั้งพนักงานของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด บริษัทจะพิจารณาแรงงานท้องถิ่นเป็นอันดับแรก โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนแรงงานในพื้นที่ตั้งของโรงไฟฟ้า และพื้นที่ใกล้เคียงตามลำดับ ซึ่งดำเนินการตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมในหลักการ นโยบายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของพนักงาน การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมตามนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย

ลูกค้า คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัทต้องสามารถดำเนินกิจกรรมในการผลิตพลังงานไฟฟ้าตามกฎหมาย มาตรฐานการดำเนินงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งถือเป็นห่วงโซ่อุปทานในการทำธุรกิจ อาทิเช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยสนับสนุนให้ลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสุจริต ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือ ธรรมภิบาล (Good Corporate Governance) และต้องปรับการบริหารงานที่สอดคล้องตามแนวทางมาตรฐาน ISO 26000 โดยมองที่การสนับสนุนในบริษัทที่มีกลไกสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กรและสร้างความผาสุกให้แก่สังคมไปพร้อม ๆ กัน โดยมองที่การให้ความสำคัญในระบบการผลิตภายในกระบวนการเป็นหลัก เพราะเชื่อว่ากระบวนการทำงาน

ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมจะสร้างคุณูปการมหาศาล ซึ่งนำแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมในนโยบายเกี่ยวกับลูกค้า และลูกค้ามาเป็นประเด็นในการดำเนินงาน

ส่วนกิจกรรมความรับผิดชอบต่อภายนอกกระบวนการการผลิตไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ก็จะสนับสนุนการซื้อขายกับบริษัทที่ใส่ใจ และเป็นมิตรกับสังคม มีจิตอาสาในเชิงพัฒนาสังคม เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมายภายนอกองค์กรหรือผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ได้แก่ ชุมชนและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ การจัดการที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งบริษัทที่ดีต้องอยู่ร่วมกับชุมชนได้ เพราะบริษัทมีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชน การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรจึงต้องเกิดขึ้น แต่ไม่ใช่การทำตามแฟชั่น นอกจากนี้ เป็นสิ่งที่รับผิดชอบต่อแล้ว ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความจริงใจเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างไม่มีปัญหา โดยต้องมีการบูรณาการด้านการช่วยเหลือชุมชน มีการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในเชิงกิจกรรมสร้างประโยชน์บนพื้นฐานการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาในการดำเนินกิจกรรม และมองในระยะยาว อีกทั้งความก้าวหน้าต้องมีความนวัตกรรม ผสานกับความเข้มแข็งในทางธุรกิจต้องให้สังคมยอมรับ ตอบรับตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมในนโยบายโครงการเพื่อชุมชนและสังคมครอบคลุมประเด็นสิ่งแวดล้อม การปลูกจิตสำนึกชุมชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555)

ระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อม โรงไฟฟ้าได้สื่อให้พนักงานเข้าใจในการอยู่ร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยดูแลทุกอย่างให้ดีขึ้นได้แก่ ทะเลสมบรูณ์ ป่าสมบรูณ์ และคนได้รับประโยชน์ ซึ่งเป็นประเด็นทางสังคมที่บริษัทต้องดูแลควบคู่ไปกับการดำเนินภายในกระบวนการผลิต

อาณาเขตของโรงไฟฟ้าตั้งอยู่ติดกับทะเล ซึ่งโดยธรรมชาติของทะเลนั้นเป็นหาดทรายสำหรับที่พักผ่อนของชาวบ้าน น้ำทะเลสะอาด เป็นแหล่งอาศัยของทรัพยากรสัตว์น้ำที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ รวมถึงยังเป็นที่อยู่อาศัยของปลาโลมาสีชมพูซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สะท้อนถึงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์โดยธรรมชาติเอง อีกทั้งเป็นอาณาเขตติดต่อกับปากน้ำขนอมเป็นแหล่งขนถ่ายลำเลียงการประมงทางทะเล ฉะนั้นโรงไฟฟ้าต้องพัฒนาให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีที่อยู่ของปลา มีประชากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และไม่ไปทำลายความสมดุลของธรรมชาติ

บนบก พบว่ามีภูเขา ทิวป่าสนที่มีสภาพธรรมชาติแปลกตา และมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งรวมของความหลากหลายทางชีวภาพไม่ว่าลิงแสม นกออก เป็นต้น ดังนั้นบริษัทต้องไม่สร้างผลกระทบจากกระบวนการผลิตสู่ธรรมชาติ อีกทั้งเพื่อต่อยอดรักษาความอุดมสมบูรณ์บริษัทให้

ความสำคัญกับการปลูกป่า เพราะกลุ่มบริษัทในเครือเอ็กโก จะให้ความสำคัญในเรื่องของป่าต้นน้ำ ซึ่งถือเป็นแหล่งก่อกำเนิดของทุกสรรพสิ่งทางระบบนิเวศน์ ฉะนั้นเพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดี และเพิ่มพูนให้เกิดการขยายของพื้นที่ป่า บริษัทดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัทโดยครอบคลุมประเด็นสิ่งแวดล้อม

ชุมชนโดยรอบที่ตั้งโรงไฟฟ้า ซึ่งบริษัทพบว่า วิถีชีวิตชุมชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประมง อีกทั้งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมีชมรม จึงต้องพิจารณาให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยชาวประมงก็ต้องได้รับการต่อยอดพัฒนาอาชีพประมง ชาวชนในโรงเรียนต้องเกิดการเรียนรู้วิถีชีวิตที่ยั่งยืน มีสุขภาพที่ดี โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อเป็นอาหารกลางวัน และนำไปจำหน่ายในชุมชนได้ นอกจากนี้ต้องพิจารณาถึงจิตสำนึกแห่งการอนุรักษ์ และห่วงหาเหวอนธรรมชาติให้เกิดขึ้นในชุมชน และเยาวชน จึงต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมที่เกี่ยวเนื่องกับการปลูกป่า การอนุรักษ์พลังงาน รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555)

สังคมโลกของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด ได้แก่ รัฐบาลและหน่วยงานกำกับดูแลของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ประชาชนทั่วไป ซึ่งแสดงถึงมิติของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ในยุคปัจจุบันบริษัทต้องละเอียดและกว้างออกไปในสังคมโลกด้วย ซึ่งบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด มีนโยบายการดำเนินงานที่สะท้อนถึงการวิเคราะห์ถึงสังคมโลก อย่างเช่น รัฐบาล บริษัทต้องเน้นการดำเนินงานให้อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายแรงงาน และกฎหมายทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

สำหรับองค์กรพัฒนาเอกชน หรือที่เรียกว่า NGOs จากการที่บริษัทได้คำนึงถึงองค์กรพัฒนาเอกชนในรูปแบบของการพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลในการที่จะดำเนินการในกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน เช่น บริษัทเคยทำโฆษณาชุดทัศนศึกษา แสดงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์

หลังจากมีโฆษณาดังกล่าวถ่ายทอดผ่านสื่อโทรทัศน์ NGOs ที่มาจากภายนอกพื้นที่กลุ่มเล็ก ๆ ได้ตั้งกระทู้ถามว่า โฆษณาดังกล่าวสื่อสารเกินจริง หลอกลวงประชาชน ฉะนั้นบริษัทจึงแสดงให้เห็นจริงเป็นรูปธรรมแก่ข้อสงสัยต่อองค์กรพัฒนาเอกชนว่า “บริษัทไม่ได้โฆษณาหรือทำการตลาดที่เกินจริง แต่สะท้อนนโยบายที่มากกว่าการตลาดคือการใส่ใจกระบวนการผลิตตั้งแต่ภายในกระบวนการผลิต โดยไม่ไปลดทอนคุณค่าของทรัพยากรทางทะเล ทางธรรมชาติอื่น ๆ ห่วงโซ่วงจรชีวิตของธรรมชาติที่สมบูรณ์โดยธรรมชาติเป็นปกติ ก็ยังสมบูรณ์ต่อไป เพียงแต่เราไม่ไปก่อกวนหรือตัดความสมบูรณ์ในห่วงโซ่ของระบบนิเวศเหล่านั้น และยังมีส่วนช่วยในการเพิ่มทรัพยากรทางธรรมชาติในขณะเดียวกัน” (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

ประชาชนทั่วไป กล่าวคือ บริษัทได้ให้เยาวชน หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน จากภายนอกบริษัททั้งพื้นที่ใกล้ และพื้นที่ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด ได้เข้ามาศึกษาดูงานในบริษัท เกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงาน การร่วมทำกิจกรรมพิเศษภายในบริษัท ผลิตไฟฟ้า ขนอม จำกัด ซึ่งเยาวชน จะเข้ามาดูงานภายในโรงไฟฟ้าทุก ๆ เดือน การวิเคราะห์เป้าหมายดังกล่าว ทำให้บริษัทสามารถสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร เพราะโดยทั่วไปผู้บริโภคไม่สามารถจำแนกได้ว่าไฟที่ใช้ในบ้านมาจากแหล่งผลิตไหน จึงต้องวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, 25 มกราคม 2555)

ตาราง 4.2 การวิเคราะห์พื้นที่ทางสังคม ผู้มีส่วนได้เสีย

ขอบเขตสังคม	ผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นสังคม
สังคมภายใน	ผู้ถือหุ้น	การกำกับดูแลกิจการ, ความเป็นธรรม
	พนักงาน	ความปลอดภัย อาชีวอนามัย, การดูแลพนักงาน, สิทธิมนุษยชน
	ลูกค้า	การปฏิบัติต่อลูกค้า, ความเป็นธรรม
สังคมภายนอก	ชุมชน	โครงการพัฒนาชุมชนและสังคม, สิทธิมนุษยชน
	ระบบนิเวศทางทะเล ป่าเขา	โครงการพัฒนาชุมชนและสังคม, การดูแลสิ่งแวดล้อม
สังคมไกล	หน่วยงานภาครัฐ	กฎหมาย ข้อบังคับทางราชการ
	องค์กรพัฒนาเอกชน	การแบ่งปันข้อมูล
	ประชาชนทั่วไป	การเข้าดูงานในโรงไฟฟ้า

4.3.4 รูปธรรมของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

1) รูปธรรมของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายในกระบวนการผลิต

บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้เริ่มต้นจากการใส่ใจในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อภายในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด เป็นกิจกรรมที่ดำเนินเป็นภารกิจหลักและหน้าที่ และสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และนโยบาย ซึ่งบริษัทต้องพิจารณาและวิเคราะห์โดยละเอียดว่า กระบวนการผลิตไฟฟ้าได้มีการนำก๊าซธรรมชาติมาเป็นพลังงานการผลิต ได้มีการใช้อากาศในกระบวนการเผาไหม้ และได้ใช้น้ำในการสร้างแรงดันในการผลิตพลังงานไฟฟ้า อีกทั้งมีส่วนสร้างกากอุตสาหกรรมที่เกิดจากการผลิตได้

ฉะนั้นบริษัทมีการควบคุม ตรวจสอบ ดูแลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการของบริษัทที่ประกอบกิจการบนพื้นที่เขตหวงห้ามได้แก่ บริเวณ อาคารที่ทำการ คลังพัสดุ โรงงาน

โรงไฟฟ้า ที่เก็บน้ำมัน และท่าเรือ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยภายในและภายนอกแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งตามคำกล่าวของรองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการกล่าวว่า “โดยพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคมได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ และข้อกำหนดต่าง ๆ ในด้านคุณภาพ ความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง” (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

“บริษัทได้บูรณาการระบบ ISO 19001 ISO 14001 TIS/OHSAS 18001 มารวมไว้ด้วยกัน โดยเรียกว่ามาตรฐานระบบคุณภาพ ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Quality Safety Health and Environment Management: QSHE) ในพ.ศ. 2548 ซึ่งอยู่ในสายการผลิตที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของพนักงานทุกคนตามสายการผลิตนั้น ๆ โดยมีคณะกรรมการระบบบริหารบูรณาการด้านคุณภาพ ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม คอยกำกับ ดูแลให้ได้มาตรฐาน” (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

บริษัทสามารถแสดงระบบการจัดการภายในกระบวนการ ดังต่อไปนี้

ปี 2541 ระบบบริหารคุณภาพ ISO 19001 Version 2000

ปี 2543 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001

ปี 2547 ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย OHSAS 18001

ปี 2547 ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย TIS 18001

ปี 2548 ระบบการจัดการคุณภาพ ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม

การควบคุม ปรับปรุงกระบวนการผลิต และกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบริหารจัดการให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จึงมีการควบคุมดูแลในเรื่องอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรและสังคมส่วนรวม การจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม เป็นพันธกิจหนึ่งขององค์กรที่จะต้องใส่ใจพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งครอบคลุมทั้งการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการพัฒนามาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพ โดยส่งเสริมพนักงานทุกคนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงาน คู่ธุรกิจ ชุมชนใกล้เคียง และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมโดยรวม

อีกทั้งมีโครงการที่ให้ความสำคัญกับพนักงานภายในบริษัท คือ โครงการด้านความปลอดภัย ได้แก่ โครงการประกวดข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน โครงการรณรงค์อุบัติเหตุเท่ากับศูนย์ ZERO Accident และนิทรรศการความปลอดภัยร่วมกับ

หน่วยงานราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัยให้กับนักศึกษาภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

โครงการด้านอาชีวอนามัย สุขภาพอนามัยที่ดีของพนักงาน ย่อมสะท้อนถึงสุขภาพขององค์กร จึงใส่ใจดูแลให้พนักงานทุกคน มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง และมีภูมิคุ้มกันต่อโรคระบาดต่าง ๆ เมื่อมีเหตุการณ์ไข้หวัด 2009 ระบาดทั่วโลก จึงได้จัดทำมาตรการพิเศษเพื่อรณรงค์ป้องกัน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องกับพนักงานและผู้รับเหมา รวมทั้งได้จัดให้มีจุดคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้าอาคารสำนักงาน และจัดให้บริการแอลกอฮอล์ล้างมือสำหรับพนักงานและผู้มาติดต่อ ควบคู่ไปกับการดำเนินโครงการด้านอาชีวอนามัยอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการตรวจสุขภาพประจำปีแก่พนักงาน โครงการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้พนักงานสามารถปฐมพยาบาลได้อย่างถูกต้อง โครงการลดน้ำหนักโดยรณรงค์ให้พนักงานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยจัดสถานที่ออกกำลังกายเพื่อให้พนักงานสามารถออกกำลังกายได้ทุกวัน และสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมให้กับชมรมกีฬา และจัดกิจกรรม Sport Day อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงโครงการแข่งขันกีฬากับหน่วยงานใกล้เคียง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่โครงการประกันชีวิตและสุขภาพแก่พนักงานและครอบครัวพนักงาน

การจัดการด้านพลังงาน ผู้จัดการส่วนบริการ และคณะพนักงานได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ บริษัทได้ดำเนินการด้านประหยัดและอนุรักษ์พลังงานตั้งแต่เริ่มเป็นบริหาร โดยรูปแบบเอกชนในปี 2539 โดยได้จัดทำวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการของแต่ละปี ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องทำอยู่เสมอโดยเป็นเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมที่บริษัทต้องปฏิบัติตั้งแต่เริ่มเดินเครื่องผลิต (ผู้จัดการส่วนบริการ และตัวแทนพนักงาน, 26 มกราคม 2555)

ระยะแรกได้เน้นหนักด้านการประหยัดพลังงานในบริเวณโรงไฟฟ้าและอาคารประกอบ โดยการวิเคราะห์การใช้พลังงานเบื้องต้นของโรงไฟฟ้าขนอม เพื่อศึกษาการใช้พลังงาน ซึ่งพบว่า การใช้พลังงานของโรงไฟฟ้าขนอมเป็นพลังงานความร้อน 98.86 % และพลังงานไฟฟ้า 1.14 % เมื่อจำแนกการใช้พลังงานความร้อนของแต่ละโรงไฟฟ้า คือ โรงไฟฟ้าขนอมหน่วยที่ 1 เป็น 12.12 % โรงไฟฟ้าขนอมหน่วยที่ 2 เป็น 12.79 % โรงไฟฟ้าขนอมหน่วยที่ 3 เป็น 75.09 %

ส่วนพลังงานไฟฟ้าจำแนกตามระบบต่าง ๆ คือ ระบบมอเตอร์ไฟฟ้า 77.81 % ระบบปรับอากาศ 3.01 % ระบบแสงสว่าง 1.26 % ระบบอัดอากาศ 0.72 % และระบบอื่น ๆ อีก 17.20 %

ต่อมามีการวิเคราะห์การใช้พลังงานโดยละเอียดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดของศักยภาพการประหยัดพลังงาน เพื่อนำไปสู่วิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน วิธีการใช้พลังงานซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติได้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดเพื่อหามาตรการที่มีศักยภาพของการประหยัดพลังงาน เช่น การเปลี่ยนบัลลาสแกนหลอดธรรมดาเป็นบัลลาสแกนหลัก

ความสูญเสียต่ำ ตรวจสอบความร้อนสูญเสียจากหม้อต้มน้ำและเปลี่ยนฉนวนใหม่ การติดตั้งระบบหล่อเย็นอากาศก่อนดูดเข้าระบบความร้อนให้กับคอยล์ร้อนของเครื่องปรับอากาศ (Cooling Pad)

ปี 2549 บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้ดำเนินการด้านพลังงานทดแทนโดยได้ติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดคริสตัลไลน์ ซิลิกอน (Crystalline Silicon Solar Cell) เพื่อผลิตไฟฟ้าขนาด 1,250 วัตต์ จำนวน 1 ชุด โดยจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบไฟฟ้าแรงดันต่ำของโรงไฟฟ้าขนอม

ปี 2552 บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้ติดตั้งกังหันลมผลิตไฟฟ้าชนิดแกนเพลลาอยู่ในแนวอนขนาด 2,000 วัตต์ จำนวน 2 ชุด อยู่บริเวณใกล้เคียงกับเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าป้อนเข้าระบบไฟฟ้าแรงดันต่ำของโรงไฟฟ้า อีกทั้งมีแผนสาธิตเปรียบเทียบการใช้หลอดไฟฟ้าแตกต่างเพื่อให้เห็นถึงความประหยัด และที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมอนุรักษ์พลังงาน พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ได้จัดทำโครงการอาคารประหยัดพลังงานและอนุรักษ์พลังงาน โดยปรับปรุงจากอาคารเดิมให้เป็นอาคารสาธิตด้านการประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน รวมถึงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนโดยใช้พลังงานจากพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมเป็นต้นกำเนิดพลังงาน และเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนสำหรับพนักงาน นักเรียนนักศึกษา และประชาชนที่สนใจ (ผู้จัดการส่วนบริการ และตัวแทนพนักงาน, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จึงให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ การบำบัดน้ำจากกระบวนการผลิต การจัดการมลภาวะทางอากาศ การจัดการมลภาวะทางเสียง การจัดการวัสดุเหลือใช้ ตลอดจนการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและความหลากหลายทางชีวภาพ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

การจัดการทรัพยากรน้ำ และการบำบัดน้ำจากกระบวนการผลิต ให้ความสำคัญกับการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า โดยนอกเหนือจากความพยายามลดปริมาณการใช้น้ำเพื่อลดการใช้ทรัพยากรตั้งแต่นั้นทางแล้ว ยังได้นำมาตรการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของน้ำกล่าวคือ ใช้ระบบตะกอนเร่งบำบัดน้ำเสียจากอาคารและสำนักงาน และใช้ระบบ Neutralization บำบัดน้ำเสียที่ปนเปื้อนสารเคมีจากกระบวนการผลิต ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามแผนการจัดการคุณภาพน้ำอย่างเคร่งครัด ดังนี้

จัดทำแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ น้ำของชุมชนโดยรอบโรงไฟฟ้าขนอม ได้จัดสร้างอ่างเก็บน้ำสำรองไว้ภายนอกจำนวน 2 อ่างความจุอ่างละ 400,000 ลูกบาศก์เมตร ส่วนภายในมีน้ำสำรองจำนวน 35,000 ลูกบาศก์เมตร กำหนดระดับน้ำเหนือฝายที่สามารถสูบเข้าอ่างได้ เพื่อไม่เป็นการรบกวนการใช้ น้ำของชุมชนรอบอ่างและเหนือฝายใช้น้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ใช้ในการเลี้ยงปลา และรดน้ำต้นไม้ในพื้นที่โรงไฟฟ้า อีกทั้งได้ดำเนินการโครงการ Zero Discharge โดยนำน้ำทิ้งจากอาคารบริหาร อาคารโรงไฟฟ้า และบ้านพักพนักงานกลับมาใช้ใหม่เพื่อรดน้ำต้นไม้

ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานก่อนปล่อยออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำ รวมทั้งติดตามตรวจสอบระบบนิเวศทางน้ำบริเวณโรงไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ

พัฒนาและตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอทุก 3 เดือน หากมีระบบใดชำรุด หรือเสียหายจะเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโครงการพัฒนาระบบเก็บกักสารเคมีและน้ำมันจากงานซ่อมบำรุง โดยการจัดทำอุปกรณ์และพื้นที่เพื่อล้างอุปกรณ์จากงานซ่อมที่ได้มาตรฐานน้ำล้างอุปกรณ์ นำเข้าสู่บ่อแยกตะกอน และน้ำมันก่อนไหลสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

การจัดการมลภาวะทางอากาศ การควบคุมกระบวนการผลิตอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการแผนการจัดการคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องระบายอากาศเป็นประจำทุก 6 เดือน

ตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของอุปกรณ์บำบัดอากาศเสียทุก 3 เดือน

พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ติดตั้งอุปกรณ์ฟันทรายและสามารถควบคุมฝุ่นที่เกิดจากการฟันทราย ทำความสะอาดอุปกรณ์ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกด้วยระบบ Uncen trator และระบบถลุงกรองฝุ่น (Cartridge) เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณภาพอากาศในบริเวณใกล้เคียง

การจัดการมลภาวะทางเสียง มีการตรวจวัดความดังของเสียงในพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นประจำทุก 3 เดือน โดยกำหนดจุดตรวจวัดไว้ 3 จุดได้แก่ จุดกำเนิดเสียงภายในโรงไฟฟ้า ภายในห้องควบคุมในโรงไฟฟ้า และบริเวณขอบรั้วโรงไฟฟ้า ส่วนระดับเสียง ณ จุดกำเนิดเสียงภายในโรงไฟฟ้าในสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติงาน จะถูกควบคุมให้มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ หากผู้ปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติงานในจุดดังกล่าวจะต้องสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลเพื่อลดความดังของเสียงที่ผู้ปฏิบัติงานจะได้รับ โดยได้มีการ

ติดตั้งป้ายเตือนและกำหนดเป็นข้อบังคับให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนยึดถือปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มจุดตรวจวัดระดับความดังของเสียงบริเวณบ้านพักพนักงาน ซึ่งอยู่บริเวณโรงไฟฟ้า เพื่อให้มั่นใจในความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของพนักงานที่พักอาศัย

การจัดการวัสดุเหลือใช้ ให้พนักงานทุกคนปฏิบัติงานและทำกิจกรรมทุกประเภทโดยให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยที่สุด และให้นำขยะบางประเภทกลับมาใช้ประโยชน์ มีการจัดการขยะอย่างถูกต้อง เริ่มต้นตั้งแต่การแยกประเภทขยะ วิธีการจัดเก็บ การขนถ่าย รวมทั้งการกำจัดที่เหมาะสมและถูกวิธี

สำหรับขยะปนเปื้อนและกากของเสียที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้ว่าจ้างบริษัทผู้เชี่ยวชาญนำไปกำจัดต่อไปโดยสอดคล้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากการดำเนินกิจกรรมภายในกระบวนการซึ่งเป็นการดำเนินงานในกระบวนการผลิตที่ถือเป็นภารกิจหลักที่บริษัทต้องดำเนินการอย่างไม่หยุดนิ่ง บริษัทยังมีโครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และความหลากหลายทางชีวภาพภายในโรงไฟฟ้าเกิดขึ้นซึ่งเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แก่ชุมชน

จากการที่ตัวแทนพนักงาน ซึ่งเป็นพนักงานระดับหัวหน้าส่วนผลิตและเป็นผู้ดูแลโครงการดังกล่าว พาผู้วิจัยเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงไฟฟ้า ผู้วิจัยพบว่า ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอยู่บนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยบริษัทพยายามนำหลักการพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในโครงการคือ อยู่บนหลักพอประมาณ ความเป็นธรรม อดออม มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเป็นอาชีพแก่ชุมชนได้ ได้แก่

บริษัทพยายามค้นหาหนทางให้เกิดการกำจัดกากอุตสาหกรรม และวัสดุที่เป็นซากพืชซากไม้ภายในพื้นที่โรงไฟฟ้า อีกทั้งซากกิ่งไม้จากพื้นที่ชุมชน ที่สามารถนำมาแปรรูปให้มีประโยชน์ได้ โดยไม่สูญเปล่า ทั้งนี้เพื่อตอบรับในกลยุทธ์ของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับหลัก 3 R ด้วย ที่ให้ความสำคัญกับ การลดใช้ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปกลับมาใช้ โดยนำมาสู่เครื่องมือการเรียนรู้การทำอุปพระสานที่เกิดจากการนำกากอุตสาหกรรม ซากกิ่งไม้ ใบหญ้ามาทำเป็นอิฐเพื่อลดมลพิษ อีกทั้งนำไปสร้างรายได้ และเป็นอาชีพแก่ชาวบ้านที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ โดยบริษัทจะเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดวิธีการแก่ชาวบ้าน

รูป 4.4 เครื่องทำอิฐประสาน

รูป 4.5 อิฐประสาน

เครื่องผลิตปุ๋ยหมักหรือเครื่องบดย่อยพืชสดเพื่อย่อยซากพืช โดยเครื่องดังกล่าวเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างบริษัทกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการคิดค้นขึ้น และบริษัทถ่ายทอดการผสมดินเพื่อทำเป็นปุ๋ย ซึ่งทำให้ได้ปุ๋ยคุณภาพดี คือ ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุ ซึ่งบริษัทได้คิดสูตรขึ้นมาเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี มีประโยชน์คือช่วยเร่งผลผลิตปาล์ม พืชอื่นได้จากการที่ชาวบ้านได้นำปุ๋ยที่บริษัทมอบให้ไปใช้ในการเกษตร

รูป 4.6 เครื่องผลิตปุ๋ยหมัก

นอกจากนี้บริษัทพบว่า พื้นที่ป่าไม้ของประเทศลดน้อยลง และไม่เศรษฐกิจลดลงด้วย บริษัทจึงมีแนวคิดเพิ่มพื้นที่ป่าโดยเฉพาะพันธุ์ไม้เศรษฐกิจ กล่าวคือบริษัทสร้างพื้นที่เพาะพันธุ์กล้าไม้เศรษฐกิจเช่น ไม้ทำเฟอร์นิเจอร์ ไม้สัก ไม้จำปลาทอง ไม้ตะเคียน เพื่อขยายให้ชาวบ้านนำไปปลูก อีกทั้งมีโรงเพาะเห็ดทุกชนิด โดยใช้วิชาการสมัยใหม่โดยไม่ต้องคลุมมิดทึบ

อีกทั้งการลงพื้นที่ในเขตห่างไกลของชุมชน โดยเฉพาะแถบบริเวณในพื้นที่ภูเขา พบว่าชาวบ้านนิยมเลี้ยงหมู แต่ทั้งนี้ปัญหาที่ชาวบ้านประสบคือ หมูที่ชาวบ้านเลี้ยงโดยปล่อยไปตามสภาพ และเลี้ยงในอาคารส่งผลต่อกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ในชุมชน บริษัทจึงเกิดการสร้างโรงเลี้ยงหมูหลุมขึ้นภายในบริษัทเพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดการเรียนรู้แก่ชาวบ้าน ประโยชน์ คือ มูลหมูที่ออกมาจะหมักกับดิน แกลบ ใบมะพร้าว สามารถทำไปเป็นปุ๋ยได้ รวมถึงสามารถนำผลิตเป็นก๊าซชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน โดยก๊าซชีวภาพบริษัทได้ลงพื้นที่ไปดำเนินการติดตั้งให้ในชุมชนที่อยู่ในป่าห่างไกลสาธารณูปโภคของอำเภอขนอม

ทั้งนี้การเลี้ยงหมูหลุมจากการนำร่องทดลองเลี้ยงในพื้นที่ชุมชนในป่ามาก่อน บริษัทพบว่า ได้หมูที่ไม่มีกลิ่นซึ่งในหลุมนี้เลี้ยงได้ 80 ตัว ได้กำไรหมูตัวละ 200 และได้รายได้จากมูลหมูที่วิญญู ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ต่อชาวบ้านให้ไปปรับใช้ต่อไป

รูป 4.7 โรงเตรียมเลี้ยงหมูหลุม

เตาเผาถ่านโดยบริษัทสร้างขึ้นเองเป็นเตาเผาถ่านซึ่งมีคุณสมบัติการใช้ความร้อน 800-1000 องศา ประสิทธิภาพการเผาไหม้สูง ซึ่งเตาเผาถ่านปกปิดให้ความร้อน 200 องศา เตาเผาถ่านที่บริษัทสร้างขึ้นใน 1 เตา สามารถเผาบรรดากิ่งไม้ได้ 100 กก. ภายใน 2 วัน ได้ถ่านออกมา เมื่อคำนวณเป็นมูลค่า 2 เตา ใช้เวลาเผาไหม้ 2 วัน ได้ 200 กก. ถ่านกก. 20 บาท คิดว่าใช้เวลาเอาถ่านออกมา 5 ครั้ง 1000 กก. เป็นเงิน 20,000 บาท เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องใช้ต้นทุนที่สูงมากแต่สามารถสร้างผลทวีคูณได้

รูป 4.8 เตาเผาถ่านประสิทธิภาพการเผาไหม้สูง

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เรียนรู้การปลูกพืชโดยการจัดสรรพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนในพื้นที่จำกัด อีกทั้งแนวทางการปลูกพืชที่ช่วยหลีกเลี่ยงปัญหาจากภัยธรรมชาติน้ำท่วมที่มักจะเกิดขึ้นกับบริเวณชุมชนอยู่เรื่อยมา ซึ่งเป็นการพัฒนาปลูกพืชเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ โดยอาศัยการเรียนรู้ธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ได้แก่ มีการปลูกมะนาวในปล่องเพื่อทำทวายให้บังกับ

ออกผล และมีพื้นที่ว่างจะนำดินมาใส่ในร่องและปล่อยน้ำลงไปตามร่องเพื่อปลูกข้าว โดยทำตาม
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้พื้นที่อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เรียนรู้ค้นหาวิธีการที่สามารถเป็น
ภูมิคุ้มกันจากวิกฤติได้

รูป 4.9 การปลูกมะนาวในปล่องและแบ่งสัดส่วนพื้นที่รอบ ๆ เพื่อปลูกข้าว

มะละกอปลูกในปล่อง เพื่อลดผลกระทบจากการที่ฝนตกหนัก น้ำท่วม เพราะมะละกออายุ
สั้น ชาวบ้านมีปัญหา ทางบริษัทจึงช่วยคิดค้น และถ่ายทอดวิชาโดยการเปลี่ยนจากการปลูกบน
พื้นดินมาสู่การปลูกในกระถาง ด้วยเหตุผลที่ว่า รากมะละกอจะได้ไม่แช่น้ำหลีกเลี่ยงปัญหารากเน่า
และไม่มีการแย่งพื้นที่กันระหว่างพืชอื่น ๆ ซึ่งเน้นการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รูป 4.10 การปลูกมะละกอในปล่อง

ฝรั่งไร้เมล็ด ปลูกในปล่องเพื่อออกผลได้ทุกฤดู และพื้นที่เหลือข้าง ๆ สามารถปลูกข้าวโพดได้ด้วย ซึ่งบริษัทได้ผลผลิตจากการปลูกข้าวโพดไปแล้วหนึ่งรอบ ผลผลิตที่ได้จึงให้พนักงานนำไปแจกสถานสงเคราะห์คนชรา คนพิการ นอกจากนี้การปลูกแคนตาลูป แตงโม ชาวบ้านคิดมาตลอดว่าพืชเหล่านี้สามารถปลูกได้เฉพาะหน้าร้อน พอฝนตกมันจะล้มตาย ฉะนั้นทางบริษัทจึงเสนอให้ปลูกในปล่องใหญ่เพื่อปลูกได้ทุกฤดูกาล รากก็จะอยู่ในปล่อง ส่วนย่นมันจะเลื้อยไปไหนก็ได้

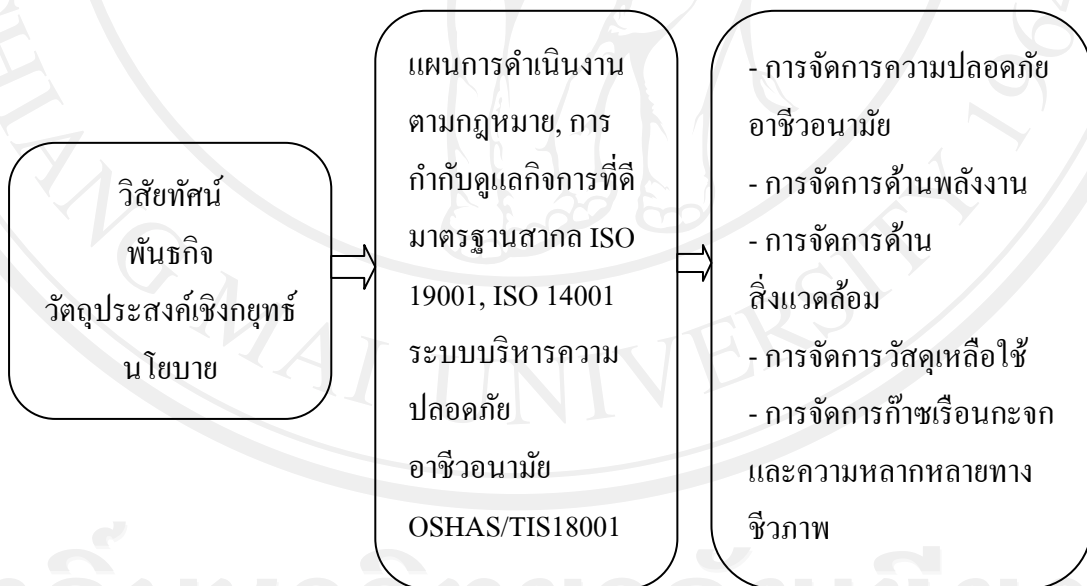
รูป 4.11 การปลูกฝรั่งในปล่อง

นอกจากนี้การใช้พื้นที่จากการปลูกต้นแก้วมังกรให้มีค่า ทั้งนี้เพราะ การปลูกแก้วมังกรจะไม่ค่อยสร้างรายได้แก่คนปลูกเพราะ ในแต่ละปีแก้วมังกรออกผลแค่ 4 เดือนรายได้ก็น้อย ดังนั้นพื้นที่เหลือ เราสามารถนำสับปะรดมาปลูกเพิ่มได้ โดยจัดสัดส่วนเหมาะสม ไม่มีการแย่งอาหาร ไม่แย่งแสงแดด และมีการปลูกเสาวรสเพื่อสร้างรายได้ ดังนั้น บริษัทจึงพยายามเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้ชาวบ้านครัวเรือนต่าง ๆ และเกษตรกร โดยพยายามกระตุ้นให้มีการพัฒนาความคิดตลอดเวลา เพราะบริษัทเชื่อว่าการดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ต้องมาจากการพัฒนาและใช้ความคิดซึ่งเป็นทุนทางปัญญา เพื่อนำทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมาต่อยอดการพัฒนาทางอาชีพ และพัฒนาศักยภาพของตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ตัวแทนพนักงาน, สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2555)

รูป 4.12 การใช้พื้นที่ปลูกแก้วมังกร สับปะรด

ดังนั้นรูปธรรมของการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในกระบวนการจัดการ ผู้วิจัยสามารถแสดงให้เห็นโดยสรุปดังรูปประกอบ

รูป 4.13 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายในกระบวนการของบริษัท

2) รูปธรรมของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกกระบวนการ

สำหรับกิจกรรมในทางปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทไม่ได้มีมองภาพไปว่าการให้เปล่า การบริจาค หรือทำดีเพื่อชุมชนในระยะสั้น แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธการบริจาค หรือการให้เปล่าได้เพราะ บริษัทได้มอบทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนเพื่อเป็นทุนเล่าเรียนเป็นประจำทุกปี (ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

กิจกรรมภายนอกกระบวนการของบริษัทจะเน้นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว สนองแนวทางตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นโครงการที่เน้นเชิงอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อม และพัฒนาสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งต้องสอดคล้องกับลักษณะการผลิต และมีโครงการที่ยั่งยืนแก่ชุมชน และสามารถตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ นโยบายของบริษัท

ตามคำกล่าวจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา คือ เจตนารมณ์ของบริษัทมองถึงสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับการผลิตภายในก่อน เช่น ต้องควบคุม พัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ภายในกระบวนการผลิต และสถานที่ตั้งของโรงไฟฟ้าที่ติดกับทะเล อาทิ การนำระบบน้ำหล่อเย็นมาเป็นเทคโนโลยีลดความร้อนในน้ำก่อนปล่อยออกสู่ธรรมชาติ โดยมีการนำปลากะพงขาวมาทดลองเลี้ยงในท่อระบายน้ำหล่อเย็นภายในบริษัท เมื่อปลาอยู่ได้จึงสะท้อนว่าน้ำสะอาด ไม่มีมลพิษ และทำให้เกิดประกายความคิดขยายพันธุ์ปลากะพงภายในท่อระบายน้ำหล่อเย็น เมื่อปลากะพงมีความสมบูรณ์ก็นำปล่อยลงสู่ทะเลโดยเฉลี่ยครั้งละ 5,000 ตัว ปีละ 2 ครั้ง

ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันถึงการดูแล รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมภายในโรงไฟฟ้า บริษัทเชื่อมโยงสู่ภายนอกเพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตพันธุ์ปลากะพงที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสู่ท้องทะเลมากขึ้น จึงทำให้เกิดการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก บริษัทได้รับความร่วมมือกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราชในการวิจัยสำรวจทรัพยากรทางทะเล และสนับสนุนพันธุ์ปลากะพง (ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

และสอดคล้องกับคำกล่าวของกรรมการผู้จัดการที่กล่าวว่า นอกจากการดำเนินงานในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด โดยได้เลือกใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทบทวน ประเมินผล และปรับปรุงระบบการผลิตและการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ บริษัทต้องวางรากฐานธุรกิจให้มั่นคงและสร้างการมีส่วนร่วมรักษาสภาพแวดล้อม และวิถีชุมชน จึงมีโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมต่าง ๆ นั่นคือ ในทะเลต้องพัฒนาให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีที่อยู่ของปลา มีประชากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น บนบกเราส่งเสริม

เด็กนักเรียนปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์เป็นอาหารกลางวันโดยไม่ใช้สารเคมี (กรรมการผู้จัดการ, 28 มกราคม 2555)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบริษัทได้ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และประชาชนภายนอก เพราะการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ และสร้างความใกล้ชิดกับสังคมต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคราชการ ภาคเอกชน ชุมชนชาวชนอม และปราชญ์ชาวบ้าน

บริษัทริเริ่มโครงการดี ๆ เพื่อชุมชนและสังคมหลายโครงการ ไม่ว่าจะเป็นโครงการเพิ่มผลผลิตปฐมาในธรรมชาติ ด้วยการปล่อยพันธุ์ปฐมาลงในทะเลจำนวนหลายล้านตัวเพื่อเพิ่มประชากรปฐมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาดูแทนชุมชน พบว่า การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมนอกจากบริษัท ผลิตไฟฟ้าชนอม จำกัด จะกำหนดโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมาแล้วนั้น ตัวแทนชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนโครงการเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกับบริษัท อีกทั้งมีการจัดประชุมตัวแทนชุมชน เช่น โครงการธนาคารปฐมาเป็นการทำงานอาสาสมัครของชุมชนในการทำประมง แต่ปัจจุบันประชากรปฐมาได้ลดน้อยลงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และโรงไฟฟ้ามีความคิดในการปล่อยอาสาสมัครการทำประมงของชุมชน

โรงไฟฟ้าได้ศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน พบว่า แต่เดิมในท้องทะเลเคยมีประชากรปฐมาหนาแน่น ซึ่งถ้าปล่อยอาสาสมัครให้ชาวบ้านได้กลับมาเลี้ยงปฐมาอีกครั้งน่าจะเป็นไปได้ ดังนั้นบริษัทสนับสนุนในการพาชาวบ้านและพนักงานในบริษัทไปดูการเลี้ยงปฐมาตามธรรมชาติที่จังหวัดชุมพร โดยมีปราชญ์ชาวบ้าน คือ ลุงจาง ฟุ้งเฟื่อง ประธานกลุ่มฟื้นฟูทรัพยากรปฐมา จ.ชุมพร ในการถ่ายทอดวิชา ซึ่งบริษัทสามารถสร้างพันธมิตรในการดำเนินงานได้ในขณะเดียวกัน (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

โครงการสร้างบ้านใหม่ใต้ทะเลเป็นโครงการที่ใหญ่ที่สุดของบริษัท ซึ่งมีเป้าหมายจัดหาและวางตู้คอนเทนเนอร์รวม 99 ตู้ให้แล้วเสร็จภายในพ.ศ. 2554 ในบริเวณชายฝั่งทะเลชนอม เพื่อสร้างแนวปะการังเทียม พื้นฟูระบบนิเวศใต้ทะเล รวมถึงพัฒนาเป็นแหล่งดำน้ำในอนาคต เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสนองรับแนวคิดของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ โดยบริษัทได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ในการสนับสนุน และร่วมมือในโครงการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือจากศูนย์วิจัยประมงชายฝั่งอำเภอสิชล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอชนอม บริษัทเอกชน เป็นต้น

นอกจากนี้บริษัทสนับสนุนและส่งเสริมโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอชนอม โดยให้นักเรียนปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ แบบไม่ใช้สารเคมี เพื่อเรียนรู้การพัฒนาวิถีชีวิตอย่าง

มีคุณภาพในโครงการเกษตรชีววิถี (กรรมการผู้จัดการ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2555) สอดคล้องกับการให้ข้อมูลของตัวแทนชุมชน กล่าวคือ โรงเรียนในอำเภอนอมได้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมสร้างบ้านใหม่ใต้ทะเล โครงการเกษตรชีวภาพเพื่อชุมชน และนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโรงไฟฟ้า (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2555)

อีกทั้งตัวแทนชุมชนได้ให้ข้อมูลว่า ได้ดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเทศบาลตำบลท้องเนียน องค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนอม และตัวแทนชาวบ้านได้เข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ มีโครงการปลูกป่า การเข้ามามีส่วนร่วมคือการเข้าประชุมกับบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด และมีการประสานงานเข้าไปมีความร่วมมือกับโรงไฟฟ้า (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2555)

การดำเนินกิจกรรมภายนอกกระบวนการผลิตจึงมีการดำเนินโครงการเพื่อชุมชนและสังคม จึงเป็นโครงการที่ตอบรับต่อวิสัยทัศน์ที่ว่า เป็นองค์กรชั้นนำด้านการผลิตไฟฟ้าอย่างยั่งยืนราคาแข่งขันได้ การดูแลสิ่งแวดล้อมเป็นเลิศ เป็นโรงไฟฟ้าต้นแบบที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบหลักตามนโยบายโครงการเพื่อชุมชนและสังคม 4 ข้อ ได้แก่ 1) ดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจการหลักขององค์กร 2) พนักงานเข้าใจ สนับสนุน และมีส่วนร่วมในโครงการ 3) สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและเห็นผลได้ชัดเจน และ 4) โครงการต้องก่อให้เกิดก่อเกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวอย่างแท้จริง ครอบคลุม 3 ด้านหลักซึ่งเป็นประเด็นสังคมที่บริษัทสร้างสรรค์ขึ้นตามความสอดคล้องในบริบท วิถีชีวิตชุมชน และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Conservation) ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ และปลูกจิตสำนึกในกลุ่มเยาวชน (Development of Public Awareness Among Youths) และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน (Quality of Life Development) สามารถแสดงรายละเอียดกิจกรรมเป็นประเภทได้ดังนี้

ทั้งนี้รายละเอียดที่สมบูรณ์ของแต่ละโครงการซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ปรากฏตามภาคผนวก ข กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกกระบวนการของบริษัท (ดูภาคผนวก ข)

ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Conservation)

กิจกรรม/โครงการสร้างบ้านใหม่ใต้ทะเล (ปะการังเทียม โดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์)

ตามแนวความคิดการนำตู้รถไฟไปวางใต้ทะเล ตามโครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จึงจัดสร้างตู้ Container เป็นบ้านใหม่ในทะเลให้กับสัตว์น้ำระหว่างปี พ.ศ.2550 ถึงปี พ.ศ.2555 จำนวน 99 ตู้ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมร่วมกับหน่วยราชการ/องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/

เอกชน/ประชาชนและนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างที่อยู่ให้สัตว์น้ำในทะเล ขยายพันธุ์และหลบซ่อนจากภัยอันตราย

ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ และปลูกจิตสำนึกในกลุ่มเยาวชน (Development of Public Awareness Among Youths)

กิจกรรม/โครงการค่ายเยาวชนเอ็กโกไทยรักษ์ป่า

ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าไม้ซึ่งเป็นปัจจัยของป่าต้นน้ำ มีสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์ แต่จากการที่เรานำทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนา มาใช้ประโยชน์อย่างขาดจิตสำนึกทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย เกิดความสูญเสียคุณภาพของระบบนิเวศ การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ดี จะต้องปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เป็นเยาวชนเพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญ และมีบทบาทต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการฝึกอบรมเยาวชนตามโครงการเยาวชนอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ (ยอส.อช.) “ค่ายเยาวชนเอ็กโกไทยรักษ์ป่า” เริ่มเมื่อปี 2552 ต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ

กิจกรรม/โครงการเกษตรชีวภาพเพื่อชุมชน

มุ่งเน้นทางด้านการสนับสนุนและส่งเสริมโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอนอมให้ทำการปลูกพืช ปลูกผัก และงานทำความสะอาด โดยการใช้วัสดุ เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช สอร์โม่พืช อาหารสัตว์ และน้ำยาทำความสะอาด ที่ไม่มีสารเคมีประกอบ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้การพัฒนาวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพ คือ การมีสุขภาพที่ดี มีการดำเนินชีวิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรู้จักการวางแผนงานผลิตและการจัดการอย่างเป็นระบบ ทำให้มีสภาพสังคมที่ดีและมีการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยร่วมกับโรงเรียนในอำเภอนอม ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2550 ต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ โดยให้โรงเรียนในพื้นที่ได้มีโครงการดังกล่าวเกิดขึ้นจนครบตามจำนวนโรงเรียน

กิจกรรม/โครงการพัฒนาเยาวชนเพื่อการเรียนรู้

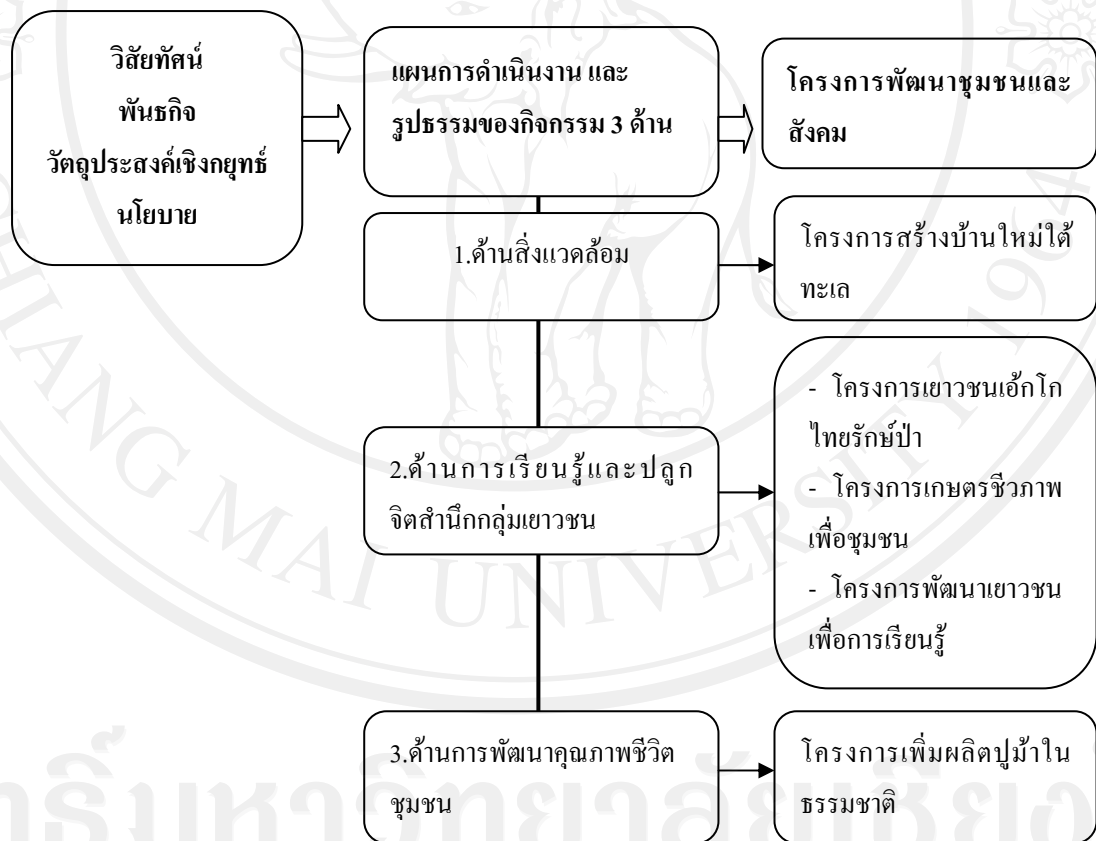
เป็นการส่งเสริมการศึกษาที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญในดำรงชีวิต เป็นกระบวนการบ่มเพาะความรู้ให้แก่คนในสังคม การศึกษาในสังคมไทยนั้นเป็นการศึกษาเรียนรู้ในระบบถ่ายทอดความรู้ผ่านโรงเรียน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงจัดให้มีการพัฒนาการศึกษาโดยมีการมอบทุนการศึกษาประจำปี และการสอบแข่งขันความรู้ระดับประถมศึกษา เพื่อการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ทางสติปัญญา และการทำกิจกรรมลดปัญหาโลกร้อน รู้ใช้ รู้จัดการ จัดตั้งธนาคารขยะเพื่อชุมชน และสิ่งแวดล้อมเริ่มโครงการเมื่อปี 2552

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน (Quality of Life Development)

กิจกรรม/โครงการเพิ่มผลผลิตปฐมาในธรรมชาติ (ธนาคารปูม้า)

ธนาคารปูม้า เป็นการคืนปูม้าลงสู่ทะเล โดยนำแม่ปูม้าไข่นอกกระดองเลี้ยงในกระชัง เพื่อการขยายพันธุ์ปูม้า รวมทั้งการเพาะพันธุ์ลูกปูม้าตามหลักวิชาและนำมาปล่อยลงสู่ทะเล เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรปูม้าในรูปแบบที่ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้การเพิ่มผลผลิตปูม้าในธรรมชาติมากยิ่งขึ้น อันเป็นการช่วยส่งเสริมงานอาชีพและยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประกอบอาชีพประมงปูม้าให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการอบรมเยาวชนต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรให้ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรปูม้าอย่างยั่งยืนอีกด้วย เริ่มโครงการในปีพ.ศ. 2552

จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถแสดงเป็นรูปประกอบตามรายละเอียดดังนี้

รูป 4.14 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกกระบวนการของบริษัท

3) ปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ปัญหา

ในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัททำให้ค้นพบปัญหาและอุปสรรค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้จัดการฝ่ายซ่อมบำรุงรักษา ผู้จัดการส่วนบริการ พนักงานปฏิบัติการ และตัวแทนชุมชนให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 3 ประเด็นปัญหาดังนี้ (ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา, ผู้จัดการส่วนบริการ และตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 25 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2555)

ประการแรกปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ เป็นปัญหาการรับรู้ของประชาชนที่ไม่ทั่วถึง มีขอบเขตจำกัดเฉพาะชาวบ้านที่ใกล้ชิด และเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละโครงการโดยตรง สำหรับพื้นที่ชุมชนที่ห่างไกลออกไปจะไม่เข้าใจถึงกิจกรรม และขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม (ผู้จัดการส่วนบริการ และพนักงาน, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

วิธีการแก้ปัญหา การประชาสัมพันธ์ต้องมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากยิ่งขึ้นเพื่อการเข้าถึงทั้งชุมชนใกล้ และไกล ทั้งในรูปแบบแกนนำหมู่บ้าน การทำแบบสำรวจ รวมถึงการเข้าถึงฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ผู้จัดการส่วนบริการ และพนักงาน, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ประการที่สองปัญหาด้านการพึ่งตนเอง และจิตสำนึกชุมชน กล่าวคือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด เหมือนเป็นศูนย์กลางการเรียกร้องด้านเงินสนับสนุน และขอความช่วยเหลือจากชุมชนในสวัสดิการต่าง ๆ ที่ควรเป็นการดำเนินการของหน่วยภาครัฐเป็นหลัก ประชาชนขาดการพึ่งตนเองจากการทำกิจกรรมที่ให้เปล่า รวมถึงเกิดการฉวยผลประโยชน์ของนักการเมืองระดับท้องถิ่นในการบริจาคและสนับสนุนชุมชน เช่น การกล่าวอ้างว่าเป็นกิจกรรมของตนเอง อีกทั้งการใช้งบประมาณในรูปของกองทุนรอบโรงไฟฟ้าเยอะ เกิดการนำมกระจายพัฒนาชุมชนไม่ทั่วถึง (ตัวแทนพนักงาน, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

นอกจากนี้ในการดำเนินกิจกรรมในทางปฏิบัติ กิจกรรมหลายกิจกรรมที่โรงไฟฟ้าทุ้มเทมากมีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานซึ่งคนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมเยอะ แต่ในทางปฏิบัติจริงจะมีชาวบ้านเข้าไปทำกิจกรรมบางส่วน และพบปัญหาด้านจิตสำนึกในการพัฒนาการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้วิธีการจัดการขยะไม่เห็นผลในระยะหลัง เช่น ตามแม่น้ำลำคลองยังประสบปัญหาเรื่องขยะ ทั้งนี้อาจเกิดมาจากแรงงานต่างด้าว บุคคลภายนอก และนักท่องเที่ยว (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

วิธีการแก้ปัญหา การปรับระดับความใกล้ชิดที่มีมาอย่างต่อเนื่องเป็นความกลมกลืนกับชุมชน โรงไฟฟ้าจะพยายามให้การสนับสนุนชุมชนให้เรียนรู้ในการพึ่งตนเอง โดยโรงไฟฟ้าจะเป็นพี่เลี้ยงในการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามบริบทชุมชน อีกทั้งในด้านการสนับสนุนงบประมาณแก่ชุมชน บริษัทให้ทุนทรัพย์ไปในรูปแบบของคณะกรรมการชุมชนเพื่อ

แก้ปัญห (ตัวแทนพนักงาน, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555) และปัญหาขยะบริษัทเน้นการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบหลาย ๆ จุดเน้นทฤษฎีเชิงประจักษ์ กล่าวคือ ไม่ได้มองพื้นที่โรงไฟฟ้าจุดเดียว หากแต่เปรียบเทียบกับพื้นที่ไม่มีโรงไฟฟ้า เพื่อพิสูจน์เชิงประจักษ์ให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา (รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ประการสุดท้ายปัญหาด้านธรรมชาติ

สำหรับตัวแทนชุมชนได้แก่ ตัวแทนกลุ่มประมงชายฝั่งรักบ้านเกิด เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลทองเนียน ครูฝ่ายวิชาการ กล่าวถึงปัญหาที่พบ คือ การดำเนินโครงการธนาคารปูม้ามีปัญหาด้านธรรมชาติมรสุมและฤดูกาลที่ไม่แน่นอน ส่งผลต่อความเสียหายในโครงการบางช่วงเวลา (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555) อีกทั้งป่าในพื้นที่ได้ดำเนินการปลูกอย่างต่อเนื่องและมีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่บางพื้นที่ปลูกเท่าไรไม่เห็นผลเกิดจากการกัดเซาะของน้ำ (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

วิธีการแก้ปัญหา การศึกษาธรรมชาติ และหลีกเลี่ยงช่วงระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อสภาพพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงจากภัยธรรมชาติ (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

4.4 ผลกระทบที่ได้รับหลังจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด ที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียภายใน และภายนอก

จากการสัมภาษณ์กรรมการผู้จัดการ รองกรรมการสายปฏิบัติการ ผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา และผู้จัดการส่วนบริการ ส่วนใหญ่พบผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท กล่าวคือ

4.4.1 ผลที่ได้รับภายในกระบวนการผลิตของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด

การสร้างความสำเร็จและการยอมรับ การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสะท้อนจากการที่บริษัทสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าตลอดระยะเวลา 15 ปี ได้อย่างราบรื่น ไม่มีเสี่ยงคัดค้านและต่อต้านจากชุมชน ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ และนำมาสู่การเยี่ยมชมโรงไฟฟ้าของบุคคลภายนอกตลอดทุกเดือน และในเบื้องต้นไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า สามารถนำไปสู่การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท รวมถึงมีโอกาสร้างความสำเร็จในการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่จากชุมชน พนักงานสามารถเข้าถึงชุมชน และยังได้ข้อมูลจากชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นวงจรของความผูกพัน และข้อมูล (กรรมการผู้จัดการ และรองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ, สัมภาษณ์, 25 มกราคม – 28 มกราคม 2555)

ภาพลักษณ์ที่ดี การได้รับรางวัล และเกียรติบัตร ซึ่งเป็นสิ่งรับประกันความสำเร็จของบริษัทในงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่

เกียรติบัตรมาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (Standard for Corporate Social Responsibility: CSR-DIW) ปี พ.ศ.2551 โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม

สถานประกอบการดีเด่นด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน จัดโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตั้งแต่ปี 2550 ซึ่งโรงไฟฟ้าขนอมเป็นหนึ่งในสถานประกอบการ 232 แห่งที่ได้รับรางวัลนี้ต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 ติดต่อกัน และเป็นหนึ่งในสถานประกอบการประเภทมีสหภาพแรงงาน 51 แห่ง ของสหภาพแรงงานในภาคใต้ ชื่อว่า สหภาพแรงงานพนักงานบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

สถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศติดต่อกัน 13 ปี (ปี 2543 – 2555) จากกระทรวงแรงงาน

การจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่นประจำปี หรือ EIA Award 7 ปี

การสร้างเอกลักษณ์ขององค์กร การบริหารของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด รวมถึงกลุ่มเอ็กโก กรุ๊ป ในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่เป็นการบริหารงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่เป็นงานประจำ รวมถึงกิจกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคม ทำให้บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทแม่ได้ดำเนินการมาสู่การสร้างเอกลักษณ์ให้เป็นหนึ่งเดียวของบริษัทเพื่อสะท้อนศักยภาพความแข็งแกร่ง และความเป็นหนึ่งเดียวกันต่อบริษัทย่อยในเครือ ซึ่งสะท้อนจากตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ของบริษัท

ตราสัญลักษณ์ของบริษัทที่มีมาจากแนวคิด “สิ่งแวดล้อม ก่อเกิดพลังงาน” เอกลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนภาพความหมายของตราสัญลักษณ์ที่เป็นสีประจำขององค์กร ได้แก่ สีเขียว เป็นสีแทนสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ สีส้ม เป็นสีที่สื่อแทนพลังและแสงสว่าง สดท้ายสีเทา เป็นสีที่สื่อถึงความเป็นมิตร ความนุ่มนวล มีความเป็นกลางเข้าได้กับทุกคน จากความหมายดังกล่าว เป็นการบ่งบอกว่า “EGCO GROUP” เป็นบริษัทผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม มีความเป็นมิตรและเข้าได้กับทุกคน ในขณะที่เดียวกันก็มีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้มาสู่การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของเหล่าพนักงานในกลุ่มบริษัทที่มีใช้เพียงแค่พนักงานภายในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบรรดาพนักงานในกลุ่มบริษัทย่อยในภูมิภาคอื่น ๆ ที่มีตราผลิตภัณฑ์ว่าเอ็กโก กรุ๊ป (EGCO GROUP) เฉกเช่นเดียวกัน การลงพื้นที่ในการร่วมทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานในบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด กับบริษัทย่อย ๆ อื่น ๆ ก็เป็นไปอย่างราบรื่นเพราะให้ความรู้สึกถึงการเป็นหนึ่งเดียวกันทีมงานเดียวกัน (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

การเกิดประสิทธิภาพ และนวัตกรรมการดำเนินงาน การวิเคราะห์ และพยายามหาวิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้าภายในโรงไฟฟ้า และการปรับปรุง พัฒนาวิธีการกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมนำมาสู่การเกิดนวัตกรรมประหยัดพลังงาน และการกำจัดของเสียซึ่งเป็นกากอุตสาหกรรม ได้แก่

การปรับปรุงอาคารเก่าเพื่อเป็นอาคารสาธิตด้านการประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน รวมถึงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนโดยใช้พลังงานจากพลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม เป็นต้น นำมาสู่การเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนแก่ นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานภายนอกเข้ามาเรียนรู้ดูงาน

เทคโนโลยีการบำบัดน้ำกลับมาใช้ใหม่ (Zero discharge) เพื่อใช้ประโยชน์ในการรดน้ำต้นไม้ภายในโรงไฟฟ้า

นวัตกรรมเครื่องบดย่อยพืชสด เพื่อย่อยซากพืช แล้วนำมาผสมดินเพื่อทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุ ซึ่งบริษัทได้คิดสูตรขึ้นมาเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และถ่ายทอดวิชาการทำปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุแก่ชาวบ้านที่ทำอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

นวัตกรรมการทำอิฐประสาน จากการกำจัดกากอุตสาหกรรม

ผู้ถือหุ้น บริษัทต้องให้ความรับผิดชอบโดยพื้นฐานตามหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีซึ่งเป็นจรรยาบรรณการดำเนินงานโดยเบื้องต้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผลประจำปี ซึ่งผู้ถือหุ้นจะได้รับเงินปันผลอย่างยุติธรรม และบริษัทต้องดูแลเรื่องการเงิน ผลประกอบการให้มีความมั่นคงเพื่อการดำรงอยู่ได้ของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (ผู้จัดการส่วนบริการ, 26 มกราคม 2555)

ลูกค้า ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สามารถดำเนินการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าได้อย่างราบรื่น ไม่มีอุปสรรคเนื่องจากการที่บริษัทปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เป็นข้อผูกพันทางการค้า การผลิตที่ใส่ใจดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างต่อเนื่อง (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

พนักงาน

ความปลอดภัยในการดำเนินงาน ด้านพนักงาน กล่าวคือพนักงานที่มีศักยภาพพนักงานอีกทั้งได้รับความปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดีในการดำเนินงาน สะท้อนจากผลอุบัติเหตุเท่ากับศูนย์ โดยได้รับรางวัล Zero Accident ทำงานเกิน 4 ล้านชั่วโมงการทำงานโดยไม่เกิดอุบัติเหตุ และรางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศติดต่อกัน 13 ปี (ปี 2543 – 2555) จากกระทรวงแรงงาน

ความก้าวหน้า พนักงานมีโอกาสพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของพนักงานอย่างเท่าเทียมกัน สะท้อนจากการพัฒนาบุคลากร ฝึกอบรมพนักงานในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าคนละหลักสูตร

คำตอบแทน บรรดาพนักงานได้ให้ข้อมูลพบว่า พนักงานทุกคนได้เข้ามีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น และคิดค้นทำแผนโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบในสวัสดิการเช่น เงินเดือน โบนัสประจำปี ซึ่งเป็นผลที่เป็นประโยชน์ต่อพนักงาน (ตัวแทนพนักงาน, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2555)

คุณภาพสิ่งแวดล้อม

หัวหน้าส่วนบริการและพนักงานแสดงข้อมูลพบว่าจากการที่บริษัทมีการป้องกันของเสียจากกระบวนการผลิต มีการตรวจสอบคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมด้วยมาตรฐาน และกฎหมายต่าง ๆ ทำให้สิ่งแวดล้อมทั้งภายในที่ตั้งโรงไฟฟ้า และบริเวณพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงอยู่ในคุณภาพที่เหมาะสมและดีกว่ามาตรฐาน ทั้งคุณภาพอากาศ และคุณภาพน้ำ และมีการจัดการสภาพแวดล้อมดีเด่นประจำปี หรือ EIA Award 7 ปี (ข้อมูล ณ.ปี 2552) (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ด้านคุณภาพอากาศ การตรวจวัดสารเจือปนในอากาศที่ปล่อยออกจากปล่องโรงไฟฟ้า ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศใช้วิธีมาตรฐานขององค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S.EPA) ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน ผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า พ.ศ. 2547 โดยทำการตรวจวัดปี ละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือน มกราคม และ กรกฎาคม จุดตรวจวัดที่ปล่องโรงไฟฟ้าทุกหน่วย ค่าที่ตรวจวัดคือ ค่า ปริมาณ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) , ปริมาณออกไซด์ของไนโตรเจนในรูปของไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) และ ฝุ่นละออง (Particulate) ปรากฏตามตาราง (บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด, 2553: ระบบออนไลน์)

ตาราง 4.3 ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องโรงไฟฟ้าตรวจวัดระหว่างวันที่ 18-25 มกราคม 2554

ค่าที่ตรวจวัด	หน่วยวัด	โรงไฟฟ้า ขนอม 1	โรงไฟฟ้า ขนอม 2	หม้อกำเนิด ไอน้ำ 11	หม้อกำเนิด ไอน้ำ 12	หม้อกำเนิด ไอน้ำ 13	หม้อกำเนิด ไอน้ำ 14	มาตรฐาน
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	ส่วนในล้านส่วน	<1	<1	<1	<1	<1	<1	20
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ของไนโตรเจนในรูปไนโตรเจนไดออกไซด์	ส่วนในล้านส่วน	121	73	154	151	145	153	200
ฝุ่นละออง	มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร	4	3	6	6	5	4	60

ที่มา: บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด, 2553. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม. [ระบบออนไลน์]

การตรวจวัดสารเจือปนในอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไปบริเวณใกล้เคียงโรงไฟฟ้าใช้วิธีมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2538) ฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2544) และฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2550) รวมทั้งวิธีเทียบเท่าตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2546 โดยวัดอย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมงเป็นเวลา 3 วัน ติดต่อกัน ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมกราคม และกรกฎาคม มีจุดตรวจวัด 4 จุด ได้แก่ บริเวณบ้านพักพนักงาน ระยะห่างจากโรงไฟฟ้า 0.7 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้ บริเวณโรงเรียนบ้านท่าม่วง ระยะห่างประมาณ 1.6 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้-ตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณที่ทำการอำเภอขนอม ระยะห่างประมาณ 3.6 กิโลเมตร ไปทางทิศใต้ และบริเวณวัดเจดีย์หลวง ระยะห่างประมาณ 7.3 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ค่าที่ตรวจวัด คือ ค่า ปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2), ปริมาณออกไซด์ของไนโตรเจนในรูปของไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2), ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ($\text{PM} - 10$) และ ปริมาณฝุ่นรวม (TSP) ตามตาราง (บริษัทผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด, 2552: ระบบออนไลน์) ดังปรากฏตามตาราง

ตาราง 4.4 ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป บริเวณชุมชนโดยรอบโรงไฟฟ้า
ขนอม (วันที่ 19-21 มกราคม พ.ศ.2554)

จุดตรวจวัด	ดัชนีตรวจวัด				
	SO ₂		NO ₂	PM-10	TSP
1. โรงเรียนบ้านท่าม่วง	0-5	1	4-34	37-48	73-95
2. วัดเจดีย์หลวง	0-5	0	2-15	30-44	57-77
3. ที่ว่าการอำเภอขนอม	0-5	0-1	4-36	27-36	34-45
4. บ้านพักพนักงานโรงไฟฟ้าขนอม	0-5	0-1	2-68	31-40	46-67
5. อาคาร Control room Onland	0-3	0-1	2-26	26-39	35-55
มาตรฐาน	780	300	320	120	330

ที่มา: บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด. 2553. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม. [ระบบออนไลน์]

ด้านคุณภาพน้ำทิ้ง ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้ง ใช้วิธีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539) ทำการตรวจวัดเดือนละครั้ง จุดตรวจวัดที่บริเวณจุดรวมน้ำทิ้งบ้านพัก ดังปรากฏตามตาราง

ตาราง 4.5 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งจากอาคารบ้านพักพนักงานพ.ศ.2554

ดัชนีคุณภาพน้ำ ทิ้ง	หน่วย	วันที่เก็บผลตัวอย่าง/ผลการตรวจวัด						ค่าต่ำสุด/ ค่าสูงสุด	ค่า มาตรฐาน
		27/1/54	22/2/54	8/3/54	20/4/54	30/5/54	21/6/54		
Ph	-	6.99	7.27	7.59	7.28	7.68	7.53	6.99-7.68	5.5-9.0
Suspended	Mg/l	6.60	4.27	3.65	8.68	3.83	5.25	3.65-8.68	ไม่เกิน50
Dissolved Solid	Mg/l	280	298	266	244	448	309	244-448	ไม่เกิน3000
Oil	Mg/l	0.7	0.6	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4-0.7	ไม่เกิน5.0
Total Kjeldahl Nitrogen, TKN	Mg/l	<0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	0.01-0.32	ไม่เกิน100
BOD	Mg/l	2	4	1	2	2	2	1-4	ไม่เกิน20
Sulfide	Mg/l	<0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	<0.10- 0.02	ไม่เกิน1.0
Settleable Solid	Mg/l	0.10	0.22	0.15	0.08	0.08	0.15	0.08-0.22	ไม่กำหนด

ที่มา: บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด. 2553. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม. [ระบบออนไลน์]

ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้ง ใช้วิธีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539) ทำการตรวจวัดเดือนละครั้ง จุดตรวจวัดที่จุดปลายรางระบายน้ำหล่อเย็น ค่าที่ตรวจวัดคือ ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH), ค่าอุณหภูมิ ค่าการนำไฟฟ้า (conductivity), สารแขวนลอย (suspended Solid) สารละลายในน้ำ (dissolved Solid), ตะกอนหนัก, น้ำมันและไขมัน, คลอรีนอิสระตกค้าง, BOD, Sulfide, โปรท, ตะกั่ว, โครเมียม และ สังกะสี (บริษัทผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด, 2553: ระบบออนไลน์) ดังปรากฏตามตาราง

ตาราง 4.6 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทั้งบริเวณปลายรางระบายน้ำหล่อเย็น พ.ศ. 2554

ดัชนีคุณภาพน้ำทั้ง	หน่วย	วันที่เก็บผลตัวอย่าง/ผลการตรวจวัด						ค่าต่ำสุด/ค่าสูงสุด	ค่ามาตรฐาน
		27/1/54	22/2/54	8/3/54	20/4/54	30/5/54	21/6/54		
Ph	-	7.41	7.29	7.51	7.31	7.41	7.41	7.29-7.51	5.5-9.0
Temperature	C	33.7	35.8	36.1	36.2	36.8	37.7	33.7-37.7	ไม่เกิน 40
Conductivity	Us/cm	31,300	30,000	44,500	4,800	44,400	41,200	4,800-44,500	-
Residual Cl ₂	Mg/l	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	ไม่เกิน 1.0
Mercury(Hg)	Mg/l	<0.0001	<0.0001	<0.0001	<0.0001	0.0005	0.0005	<0.0001-0.0005	ไม่เกิน 0.005
Lead(Pb)	Mg/l	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	ไม่เกิน 0.2
Zinc(Zn)	Mg/l	0.08	0.05	0.07	0.06	0.07	0.05	0.05-0.08	ไม่เกิน 5.0
Chromium	Mg/l	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	ไม่เกิน 0.25

ที่มา: บริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด. 2553. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม. [ระบบออนไลน์]

ประชาชนทั่วไป มีโอกาสเข้ามาศึกษาดูงานในโรงไฟฟ้า โดยได้เรียนรู้ถึงการประหยัดพลังงาน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อีกทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติกับโรงไฟฟ้า นำมาสู่การสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม

4.4.2 ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกกระบวนการของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด

สิ่งแวดล้อม และชุมชน จากการสัมภาษณ์ตัวแทนชุมชน ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มประมงชายฝั่งรักบ้านเกิด เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลท้องเนียน ตัวแทนครูฝ่ายวิชาการ ตัวแทนสำนักข่าวเสียงเด็ก พบข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวคือ

การทำโครงการต่าง ๆ อาทิ ธนาคารปูม้าส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของพันธุ์ปูโดยจากการทำประมงในการลากเรือเข้าฝั่งมาของชาวประมง ผนวกกับปูในกระชังมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึง 60 เปอร์เซ็นต์ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ถึงแม้เป็นรายได้ไม่มากมายแต่ทำให้ชาวประมงมีรายได้ต่อเนื่องไม่ขาด อยู่แบบพอเพียง นอกจากนี้มีความรู้ในวิธีการทำประมง การเลี้ยงปูในกระชัง จากการที่บริษัทพาไปอบรม และเยี่ยมชมวิธีการในแหล่งเรียนรู้ต่างจังหวัด (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

นอกจากนี้โครงการอื่น ๆ เป็นการแบ่งเบาภาระในการกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีอาชีพ และมีรายได้ จากการทำโครงการเกษตรชีววิถีด้วย ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าขอม จำกัด สามารถทำให้บริษัทอยู่ร่วมกับชาวบ้านได้ เพราะไม่มีการคัดค้านและชุมชนประจักษ์ให้เห็น ถึงอย่างไรก็ตาม ณ ช่วงเวลาที่ผ่านมามีเห็นการดำเนินการสำรวจเกี่ยวกับการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ซึ่งเป็นโครงการในอนาคตของบริษัทจากเสียงชาวบ้าน ก็จะมีฝ่ายคัดค้านบ้าง แต่เป็นกลุ่มน้อย ซึ่งเข้าใจว่าจะมีการตกลงและพูดคุยกันระหว่างโรงไฟฟ้ากับกลุ่มคัดค้านแล้ว (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2555)

นอกจากทางด้านผลที่ได้รับทางด้านอาชีพแล้ว การให้ข้อมูลของบุคลากรทางการศึกษาพบว่า ในแง่ของเยาวชน กล่าวคือนักเรียนมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้นจากการทำกิจกรรม เช่น การนำกิจกรรมมาเผยแพร่แก่น้อง ๆ และครอบครัว สร้างความรู้เชิงอนุรักษ์ที่นักเรียนได้ลงพื้นที่ไปทำเอง เกิดความหวงแหนสิ่งแวดล้อม เกิดการเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ในด้านสิ่งแวดล้อมสามารถทำให้เด็ก ๆ และชุมชนเกิดการเรียนรู้จริงและพัฒนาเส้นทางชีวิตได้ โดยในด้านวิชาการโรงไฟฟ้าให้การสนับสนุนที่ดีในการเรียนรู้ จากการเข้ามาถึงโรงเรียนในการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ตัวแทนชุมชน, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2555)

ผู้จัดการส่วนบริการให้ข้อมูลในผลของโครงการที่ชุมชนได้รับดังนี้

กิจกรรม/โครงการสร้างบ้านใหม่ได้ทะเล (ปะการังเทียม โดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์) ส่งเสริมแหล่งการทำประมงบริเวณชายฝั่งทะเลให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสามารถนำมาสู่ผลกระทบที่ดีซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่ว่าสามารถนำมาสู่ผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมในแง่ดีต่อชุมชน ช่วยชุมชนที่ประกอบอาชีพประมงให้มีรายได้พออยู่พอกินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเป็นแหล่งดำน้ำเทียม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ทะเลในอนาคต

กิจกรรม/โครงการเพิ่มผลผลิตปูม้าในธรรมชาติ (ธนาคารปูม้า) สามารถเพิ่มพูนรายได้จากวิถีอาชีพดั้งเดิมกล่าวคือไม่เพียงแต่ชุมชนจะได้รับการสนับสนุนการต่อยอดด้านอาชีพซึ่งเป็นบริบทวิถีประเพณีอาชีพดั้งเดิมของชุมชนแล้ว ยังนำไปสู่การเพิ่มพูนและสร้างสรรค์โอกาสทางรายได้จากทรัพยากรปู จากเดิมมีผลผลิตทางการประมงเพียงทรัพยากรปลา เท่านั้น อีกทั้งรูปธรรมในเชิงการเพิ่มพูนประชากรสัตว์น้ำทางทะเล อย่างเช่น ปู

กิจกรรม/โครงการเกษตรชีวภาพเพื่อชุมชน มุ่งเน้นทางด้านการสนับสนุนและส่งเสริมโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอขอม ให้ทำการ ปลูกพืช ปลูกผัก และงานทำความสะอาด โดยการใช้วัสดุ เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ฮอร์โมนพืช อาหารสัตว์ และน้ำยาทำความสะอาด

สะดวก ที่ไม่มีสารเคมีประกอบ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การพัฒนาวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพ คือ การมีสุขภาพที่ดี

กิจกรรม/โครงการค่ายเยาวชนเอ็กโกไทยรักษ์ป่า เพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าไม้ เพื่อทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไป นอกจากกิจกรรมดังกล่าวมีกิจกรรม/โครงการเพิ่มผลผลิตปฐมาในธรรมชาติ (ธนาคารปูม้า) เพาะพันธุ์ลูกปูม้าตามหลักวิชาและนำมาปล่อยลงสู่ทะเล เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรปูม้าในรูปแบบที่ชุมชนมีส่วนร่วม

กิจกรรม/โครงการพัฒนาเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ทางสติปัญญา และการทำกิจกรรมลดปัญหาโลกร้อน รู้ใช้ รู้จัดการ (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ภาคีความร่วมมือ การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด นำมาสู่ภาคีร่วมมือกับหน่วยราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัทเอกชน ประชาชนและนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ อาทิเช่น หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชนอำเภอขนอม บริษัท ซีทรานเฟอร์ จำกัด อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่ อุทยานแห่งชาติเขาลว จ.นครศรีธรรมราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช และนายอาจ พึ่งเฟื่อง ประธานกลุ่มฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า จ.ชุมพร เป็นต้น (ผู้จัดการส่วนบริการ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2555)

ตาราง 4.7 ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสีย

ประเภทผู้มีส่วนได้เสีย	ผลกระทบที่ได้รับ		ข้อเสนอแนะ
ผู้มีส่วนได้เสียภายใน	ผลเชิงบวก	ผลเชิงลบ	
บริษัท	- สร้างภาพลักษณ์ - ความน่าเชื่อถือ - สร้างเอกลักษณ์สู่การวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ - เกิดประสิทธิภาพนวัตกรรมการดำเนินงาน - เกิดการยอมรับในสังคม		-
ผู้ถือหุ้น	- การดำรงอยู่ได้ของธุรกิจอย่างยั่งยืน - ได้รับความเป็นธรรมในมูลค่าหุ้น	- ปัญหาทางสภาวะเศรษฐกิจ และปลายอายุสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าส่งผลกระทบต่อมูลค่าหุ้นดิ่งลง	- ศึกษาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจอย่างละเอียดอ่อน และพยายามสร้างความได้เปรียบทางการบริหารเพื่อปรับมูลค่าหุ้นให้สูงขึ้น
พนักงาน	- ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ผลอุบัติเหตุเท่ากับศูนย์ (Zero Accident) - การพัฒนาศักยภาพในการทำงาน - การพิจารณาผลตอบแทน ของขวัญ		
ลูกค้า	- สามารถได้รับพลังงานที่มาจากการดำเนินงานที่ใส่ใจความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม - ดำเนินการซื้อขายไฟฟ้าอย่างราบรื่น		

ตาราง 4.7 ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)

ประเภทผู้มีส่วนได้เสีย	ผลกระทบที่ได้รับ		ข้อเสนอแนะ
ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	
ชุมชน	- รายได้เพิ่มขึ้น - พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น - สร้างการเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ และจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	- ชุมชนใกล้เคียงเข้าไม่ถึงกิจกรรม - ชาวชนรอคอยความช่วยเหลือจากบริษัท - กองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าได้รับประโยชน์ แต่ชาวบ้านยังเข้าไม่ถึงกิจกรรมของกองทุนอย่างทั่วถึง	- บริษัทควรสำรวจ และจัดเวทีภาคชุมชนเข้าถึงในชุมชนที่ห่างไกลโรงไฟฟ้า - ควรมีระบบการตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนจากตัวแทนภาครัฐ ภาคชาวบ้าน - บริษัทควรผลักดันให้ร่วมทำกิจกรรมกับกองทุนเพื่อพัฒนาชุมชน
ระบบนิเวศน์	- เพิ่มพูนความสมบูรณ์และความหลากหลายในทรัพยากรทางทะเลและป่าไม้		
หน่วยงานภาครัฐ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการแบ่งเบาภาระในการจัดสวัสดิการชุมชน - รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อฟื้นฟูความเสียหายของโรงงาน		
องค์กรพัฒนาเอกชน	- ได้รับการชี้แจง เปิดเผยข้อมูล และจากการตัดสินใจในกิจกรรมของบริษัท		
ประชาชนทั่วไป	- สามารถเข้าถึงการดูงานภายในโรงไฟฟ้า		

ตาราง 4.7 ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)

ประเภทผู้มีส่วนได้เสีย	ผลกระทบที่ได้รับ		ข้อเสนอแนะ
ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	
ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ	- เกิดการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมแบบภาคีร่วม - เกิดการแบ่งปันแนวคิดความรู้ทางการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม - เกิดการแบ่งปันและสนับสนุนทรัพยากรเกิดเป็นนวัตกรรมสังคม		